

BONAMENTUL
 Pentru un an . . . 24 Cor.
 Pentru un an . . . 12 Cor.
 Pentru o lună . . . 2 Cor.
TESTAMENTUL
 Pentru un an . . . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . . 10 Cor.
 Pentru zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și **ADMINISTRAȚIA**
 Dealul Ferencz-utca 20.
INSERTIUNILE
 se primesc la administra-
 ție.
 Mulțumite publice și Loc de-
 schis costă fiecare știr 20 il.
 Manuscripte nu se in-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Amnestie.

Am anunțat în numărul nostru de ieri toate parchetele din țară și-au retras, la dinul guvernului firește, acuzele în pro- sele de agitație puse în curgere împotriva eseii naționalităților și a presei socialiste. chipul acesta a scăpat și ziarul nostru nu mai puțin decât opt procese de gitație, cari erau puse în curs împo- va noastră la tribunalul din Oradea- are. Sau cașt de tot 148 de procese, spune din parte oficioasă.

Măsura aceasta a guvernului a stârnit, m era de prevăzut, o mare senzație, ea seamnă doar dezavuarea unui sistem, re s'a perpetuat în politica ungurească roape dela inaugurarea erei constituțio- le. Faimoasa formulă care face osebire re »popor« și »agitatori« formează doar ezaf politic al tuturor bărbaților politici guri și este aproape unica soluție ce dat până acum în chestia de naționa- lăți.

Acum că guvernul pare a abandona și est singur criteriu pozitiv al politiceii de ționalități ungurești, înțelegem dezolarea desorientarea ce se manifestă în presa gurească pe urma acestui act al guver- nului.

Înțelegem critica, pe care presa ungu- ască e silită să o facă nejenată unei mă- ri care în definitiv nu ieste decât un

triumf al libertății de presă. Care e deci soluția adevărată a chestiei de naționalități? Și mai ales cum se va zidi statul național maghiar? — Iată câteva întrebări mari pe care și le pune presa ungurească, ajunsă la adevărată enervare de măsură guvernului.

Cât ne privește pe noi, ni-am arătat încă ieri părerile noastre. Am fi nesinceri dacă am spune că nu ne bucurăm de actul gu- vernului, mai ales cei ce personal am fost loviți și striviți de sistemul de opresiune ne- omenoasă. Am fi însă de un personalism din cale afară exagerat dacă în afară de acea- stă bucurie oarecum personală, i am atribui și vre-o importanță politică. Nu, importanță politică nu are și când ne exprimăm mul- țumita asupra lui, că ni-a scăpat pe vre-o câțiva de urgia câtorva ani de temniță și câtorva mii de coroane amenzi, am plătit întreagă îndatorirea noastră. Căci numai de atât este vorba, de o măsură nu legislativă, ci personală a ministrului, care în cel mai bun caz ne poate pune la adăpostul acestor prigoniri, câtă vreme este chemat dânsul să interpreteze legea.

Dar chiar de ar fi vorba de o măsură legislativă, aceasta desigur ar trebui să fie cea din urmă în seria măsurilor pe cari le așteptăm dela guvern, nu pentru rezolvirea chestiunii noastre, ci măcar pentru statorni- cirea unor raporturi mai normale între noi și guvern. Altfel n'am avea într'adevăr nici atunci un motiv de a ne bucura.

Noi nu trebuie să uităm, că aceste pro-

cese politice erau un mare capital moral al luptelor noastre. Am suferit mult pe urma lor, dar suferințele acestea au fecon- dat cauza pentru care luptam. Sistarea lor acum, fără triumful deplin al cauzei noastre, ar însemna numai că adversarul s'a mai cumișit, nu a devenit însă nici mai drept nici mai echitabil, ci mai primejdios.

În ordinea aceasta de idei nu era toc- mai serviciul cel din urmă pe care ni l pu- teau aduce furioșii noștri adversari. Ei lo- viau cu toată barbaria, uitând cu desăvâr- șire pilda propriei lor istorii, în persoane, loviturile acestea caracterizau însă mai bru- tal decât toate nedreptățile pe cari le în- duram, starea noastră de iloți. Străinătatea cultă, s'a emoționat mai ales de aceste persecuțiuni și în multe părți numai prin ele s'a atras luarea aminte a lumii asupra noastră.

Iată de ce, ca apreciere politică, mai că ne întâlnim cu acea parte a presei ungu- rești care critică cu asprime măsura guver- nului și cere continuarea represaliilor și a prigonirilor împotriva noastră. Dacă mă- sura aceasta a guvernului stă într'adevăr ca un act izolat care nu este urmat și de dovezi neîndoioase și iminente asupra bu- nelor sale intenții, atunci actul său politice- ște într'adevăr nu e destul justificat: el n'a împăcat pe nimeni, dar a jignit adânc pe ceice poate îi puteau face serviciului și neapărat și — nouă!

Rîndunica.

*Rîndunică dragă,
 Sora mea pribeagă,
 Vin' din zarea albastră,
 Vino' mi la fereastră,
 Poate ai să-mi spui
 Vestii din țara lui!*

*Soarele răsare,
 Munți roșesc în zare,
 Codrii se trezesc,
 Apele albesc,
 Văile se'nchină
 Scăldate'n lumină,
 Numa'n preajma mea
 Noaptea vine grea.*

*Rîndunea lsteață,
 Soră cîntăreață,
 Zboară zborul lin
 Pe pămînt străin,
 Du' mi pină la el
 Dorul singurel
 Și să-mi vii spre sară
 Cînd apusu-i pară,
 Să-mi aduci, surată,
 Dragostea lui toată.
 Focul din privire,
 Cununa de mire,
 Visul lui frumos
 Gîndul luminos
 Dorul lui pribeag
 Nădejde să-l trag.*

*Pe o rază ușoară
 Zboară și iar zboară,
 Să-mi aduci ce'ți cer,
 Darul sfînt din cer.
 Dela sfîntul soare
 Adă-mi cîngătoare.
 Adă-mi dela stele
 Salbă de mărgele.
 Și-apoi jos te lasă
 Să mă vezi mireasă,
 Sora mea pribeagă,
 Rîndunică dragă!*

J. U. SORICU.

Nenorocire.

De Constantin Cehan.

Fulguiau de sus rar și plăcut stelele de omăt alene peste haina albă ce acoperia pământul îngreuiat de patimi. Se aprinseseră luminele pe la case — să fi fost cincisecasuri. Era o noapte de acele de iarnă friguroasă. Părțile mărginașe ale orașului înfățișau jale, înfuneric. Felinarile, pe aici aveau gaz mai puțin, murdare, zbuciu- mându-se în unele lumina ce voia să moară. Ni- meni și nimic — ulițele pustii, cu aceiaș gamă duioasă: din când în când lătratul unui căne. Doar câte un om, și acesta zgribulit, grăbit cu mânele înfundate în buzunarele paltonului — vechiu de vremuri — făcea parte pe calea ză- pădită.

Pe-aici nu știu cum și luminile pe la case, sclipeau altfel — a sărăcie. Poate și gândul, că a-

colo: unde se zbătea la geamul unei case mici, puțină lumină, între cei patru pereți mohorîți, cine știe ce dureri se ascundeau în inimile ace- lor bieți oameni cari duceau lipsă de un tăciune în vatră. Poate o mamă săracă, în lacrimi, legăna o nouă viață desmoștenită; poate, pe-o laviță ca vai de capul ei, își da sufletul un om chinuit, care a avut parte în viață numai de nenorociri.

Câtă tristeță, câtă duiosie adevărată, cuprinde cartierele aceste mărginașe ale orașelor!

Și spre centru, lumină multă, orbitoare!

Lumea se perinda veselă pe trotuare, în blăni și haine scumpe. Săniile sburau iuți în muzica clopoțelilor. Vitrinele luxoase opriau trecătorii... Aici o altă lume și'n mahalale alta.

Ar fi vrut să între și nu ar fi voit — sta pe gânduri până ce deschise ușa berăriei. O pătură de aer greoi, cu miros de țigări și fum îi isbi în nas.

Lume multă și mai toată zgomotoasă. Muzica cânta dinaintea unei scene mici, improvizată, cu decoruri caraghioase al cărei efect de pictură bar- bară îi dădeau gaurile multe. De câteori perdeaua se lăsa, aplauzele chemau pe actorii fardați, cari supt o altă formă cerșeau la rampă. Insufletirea publicului nu venea dela jocul de artă a actorilor, ce nu se putea pretinde în acest local, ci pentru frumoasele fete, cu mlădieri de senzații, cu zim- buri și grații, cu rochii fișiticii și decoltate, încât ațâțau nervii neîrebnicilor la voluptatea ce se ascundea supt dantelele fine, mai cu seamă când cancanau.

Lume, lume!..

Mai departe, la o măsuță, Vișan, se așeză pe

Procesele noastre pentru Pănade. Curtea cu jurați din Oradea-Mare condamname pe dl Gheorghe Nichin, în calitate de redactor responsabil al Tribunei, pentru două articole, în cari ziarul nostru înfiera brutalitățile săvârșite de honvezi la Pănade, — la 1 lună închisoare și 100 coroane amendă în bani.

În urma apelului ridicat de apărătorul nostru, d. Dr. Iustin Marșieu, Curtea de casție din Budapesta în ședința sa dela 24 Februarie a casat sentința curții cu jurați, condamnând pe d. Nichin pentru cele două articole la câte 60 coroane, în total 120 coroane amendă în bani.

Tratatul dintre guvernul maghiar și partidul național român. Supt acest titlu citim în »Universul« din București, o depeșă din Budapesta, pe care o reproducem, declinand dela noi răspunderea pentru exatitatea ei.

O personalitate politică marcantă, cu care am avut azi ocaziunea să stau de vorbă, mi-a comunicat următoarele:

— Fostul deputat și președinte al clubului naționalităților, Theodor Mihaly, a avut azi (Joi) înalte de amiază, o întrevedere cu primul-ministru. Convorbirea a înțut trei ore și jumătate.

«În această lungă conferință au fost tratate chestiunile politice la ordinea zilei; s'a înzistat, în deosebi, asupra forței electorale a partidului național român în comitatele în cari elementul românesc e preponderent ca număr.

»O înțelegere n'a putut interveni, președintele consiliului nevoind să subscrie la toate condițiunile puse de fruntașul român. Conte de Kluen-Héderváry, la despărțire, a declarat lui Theodor Mihaly că va cere mai întâi informațiuni dela fișpanii comitatelor românești și că, cel mai târziu până la 10 Aprilie (st n), îi va da un răspuns hotărâtor.

Weisskirchner la moștenitorul de tron. Din Viena se anunță că ministrul de comerț al Austriei și viitorul primar al Vienei, Dr. Weiss-

kirchner, a fost primit de către moștenitorul nostru de tron în audiență.

Dr. Weisskirchner s'a dus la Brioni, unde petrece moștenitorul de tron, pentru ai raporta despre situația politică și chestia alegerii de primar.

Cercurile bine informate afirmă că Weisskirchner își va da demisia încă în cursul acestui luni și în luna Mai va fi ales primar.

Moștenitorul de tron a aprobat soluția aceasta.

Procesul de înaltă tradare al sârbilor casat. Telegramă din Agram: Guvernul a ordonat casarea procesului de înaltă tradare început contra sârbilor și a ordonat liberarea lui Pribicevici. Pretutindeni știrea a făcut impresie bună.

Presă unghurească

despre casarea proceselor de agitație.

Casarea celor 148 de procese de presă, dupăcum era de prevăzut, a stârnit un cor de țipete furioase în presa unghurească. În deosebi ziarele opoziționiste urlă cu gura înspumată de mânie împotriva ministrului, care a cutezat să deschidă liberalismului o rază răsleață în țara aceasta cufundată în întunecul barbarismului ei secular. Un străin din țărîmuri depărtate, rătăcit din întâmplare cu acest prilej pe aceste plaiuri aziatice, ar fi așteptat tocmai din partea presei cea dintâi salvă de bucurie întru slăvirea acestui mijit al unei epoci de înviere, căci măsura ministrului, oricât de efemer concepută, a fost luată tocmai în favoarea presei. Și, pentru un necunoscător al referințelor de drept din această țară, nimic n'ar fi putut vădi în mod mai izbitor primitivitatea reacționară și intoleranța șovină a justiției unghure, de atât tocmai acest țipăt furios al presei animate de acelaș spirit îngust și retrograd. Căci va înțelegere de-aici înainte ori și cine și în afară de hotarele țării, că mânia justiției s'a deslănțuit

întotdeauna numai asupra presei nemaghiare și a presei socialiste, înolice presa șovină s'a răsfațat în o largă libertate, putând să ne atace înasiniuie, să ne batjocurească, să ne să ne calomnieze și să asmuțe împotriva noastră justiția — nesupărată de nimeni.

Măsura liberală a ministrului put să fie înțeleasă de aceasta presă? Și nu era evident, că va fi exploatarea potrivit noastră? — că i se va stătu ministrului »trădător care se aliază cu năvălitorii contra statului«?

Prevedeam izbucnirile pătimașe ale lor evreo-unghurești și le-a prevăzut seamă și ministrul, care n'a ezitat să facă acest gest de om civilizată în primejdiei de a știrbi popularitatea lui înaintea maselor cu mentalitatea cată de această presă imorală. Cu mult cinstim deci intențiile frumoase arătat ministrul, nu pentru a ne favoroi, — căci orice măsură în favoarea tății de presă e spre binele comunituror cetățenilor — ci pentru a prăvălirea prestigiului căzut al acestor Solia ce ne-a adus o ministru e solvremi încă poate îndepărtate, căci fera e plină de măriile răspândite gimurile din trecut și garanțiile ale libertăților publice cu greu s'ar încă realiza astăzi.

În această atmosferă miazmată împotriva noastră e de mirare cum se găsește ici-colo câte un glas care să aprobe măsura ministrului. Glasuri nu trebuie însă să ne rătăcăci ele sânt izvorite din considerent tactică și de interes de partid. Dar totuși ele sânt răsărite din o concepțuminoasă a libertăților cetățenești, cu dacă vor avea oare darul să trezească ecou în mijlocul atâtor glasuri înfundate.

»Pestl Hirte

Acest ziar kossulhist, care reprezintă mai violentă a urei contra noastră, se oc

un scaun. Rămase îngândurat cu privirea asupra unei rame de oglindă. Avea ceva, ceva care i neliniștea, care i-se introduse în suflet să-l curme firul vieții.

De ce să fie așa? — își luă sama după oarecare reculegere. I-se aduse cafeaua. Sorbi de câteva ori; aprinse țigara și prin fumul străveziu parcă chea mai bine pe fețele tuturor din acea sală. Și nici o flință de acolo nu părea că suferă, în adevăr. Numai el cel mai nenorocit. Și iar reveni la dânsul. De ce el, firea blândă și suflet bun să suferă atâta? Și dela cine?

La întrebarea aceasta i-se întunecă mai greoi mintea și-și duse încetul mână la tâmplăle ce-l dureau de o bucată de vreme incontinuu.

Un clopoțel dogit îl readuse la realitate. Muzicantii cu fețele obosite începură să cânte. O siluetă blândă, având ceva deosebit în mimică apără pe scenă. Pe cerșitorul din »Cavaleria Rusticana« îl interpreta. Și-l prindeau de minune acei pantaloni cârpiți, fără cămașă, cu privirea de om flămând și părul nepeptănat își aducea jale. După ce isprăvi, actorul luându și pe el un pardesiu, umblă cu cheta printre mese. Zingănitul banilor în farfurie parcă spunea: viața ce o duc acești nefericiți mici artiști ce se hrănesc din isvorul artei.

Când simpaticul teatralist se apropole de Vișan și-l salută, el îi zise:

— Ce mai faci iubite Beneditto? Ia loc. Ia-i ceva?

— Mulțumesc nu iau nimic, mă doare capul.

— Atunci te rog istorisește-mi, câteva clipe, de unde ai rămas sara trecută. După ce ai pă-

răsit căsuța părinților al rătăcit prin patria artelor și a d tale și cum ai ajuns și pe la noi?

— Cum? Aș avea atâtea de spus și toate se reduc la flămând, flămând, ca rolul din astă-sară.

— Dar ia loc.

— Nu pot. Terina mi-i bolnavă.

Și se îndreaptă c'un zîmbet silit spre scenă.

De s'ar mântui, de s'ar mântui odată toate! Nu e chip — șoptiră amărte buzele lui Vișan, pe când urca treptele etajului al doilea.

Se afită în biroul de lucru. Aerul căldicel îl alintă fruntea obosită, îngândurată. Pendula oscila încetinel, vorbind în această tăcere. Era ora două de noapte. Târziu, târziu. Și pe a doua zi trebuia să aibă gata memoriul de acuzare al unui nefericit ce-și omorise femeia. Ce grea breslă ocupa, tot cu desnodământe fatale. El, grozavul procuror, să acuze, căci așa cerea fotoliul lui. Ce ușor e a învinovăți un om, al vârl în temniță. Grosimea dosarului îl plictisi, mormanul de lucrări oficiale toate în desavantajul criminalului. În astă noapte nu e în stare să studieze nimic din cauza certei avută în cursul zilei. Mâne, mâne se va scula dimineața, așa dupăcum îi plăcea în totdeauna, și va lucra cu mintea limpede.

Obosit se lăsă pe canapea.

Cu părul despletit pe umerii gol, în o rochie roză, subțire, capricioasă, cu multe dantele, de odată apără în pragul odăiei Elena. Mănele-i mici tremurau, ochii împărășiau schintei de mânie, pieptu-i se zbătea puternic.

— Bine, foarte bine, acum te întorci acasă!

— Vezi dragă...

— Să faci! Isbucni din nou Elena, în o alta care să-ți alinte iluziile, să te joci cu Pe mine m'ai uitat! Motiv, de acela te ai ocupat și rece, veșnic trebuie să lucrezi, retragi în cabinetul d-tale. Săracă m'ai luat a mă nenoroci, pentru un scop, dulce acum să-ți pară rău. De ce mi ai răpit fericirea? De ce nu mai lăsat acasă, în mine, mă lua un fecior de gospodăru, dar desfrănat ca tine.

— Elenă, ești greșită, mă crezi, te iube crezi...

— Bărbați, bărbați, toți sânteiți ca unu fagure de miere în vorbă până ce ne d până ce vă săturați. Ai crezut că mă vei să văd de copilă, de slugi, de mobilele tă

Elenă, lasă-mă să vorbesc și eu, o întesoțul.

Dar ea continuă înainte din ce în ce furiată.

— Te-ai înșelat, te-ai înșelat amarnic. Să mă lași singură și n'ai vrut să mă alini, crezi că eu nu am putut găsi un altul o mă iubească, prețuindu-mă.

Vișan șovăi pentru o clipă, răzământu capătul biroului.

— Și încă pe cine? Pe prietenul Adrian.

— Taci, taci, răcni desperat Vișan, și ce mai face o lovă cu o palmă.

S-o bată, s-o bată ca un om ordinar, pe ființa cea mai dragă. Suspina și pentru întâia oară de când era matur îi pe față.

de frunte cu măsura ministrului, într'un articol din care adie o intoleranță șovină geroasă.

— E regretabil — spune — că un guvern unguresc așa voiește să-și facă majoritatea la legile parlamentare, că, pentru a înfringe aspirațiile naționale ungurești se aliază cu cei mai mari dușmani ai legilor și ai națiunii ungurești, agitatorii naționaliști și socialiști.

Prin fapta asta a sa Székely Ferencz a dat cabinetului Khuen un certificat de paupertate public; căci amnestia asta a ministrului de justiție dovedește, că cabinetul Khuen nu poate să-și facă majoritate în cercurile electorale ungurești. El știe dinaintea acest lucru, ba îl mărturisește și recunoaște pe față chiar și tocmai dintr-o parte în interesul său binepriceput el cere ajutorul dușmanilor legilor ungurești, al celor ce agitau contra lor, — ajutorul naționaliștilor ultraști și al agitatorilor socialiști.

voiește să dea o libertate mai mare agitatorilor socialiști și naționaliști, și, prin casarea aceasta de procese, el le adresează somația directă ca în ziarele lor să facă agitație contra unității, contra integrității teritoriale a statului și contra ordinii sociale.

Se poate o agitație mai fără frâu împotriva naționaliștilor nemăghiere? Și dacă am agita noi în felul asta contra poporului unguresc, toleranțiar oare agitația chiar și de către actualul ministru de justiție?

»Pesti Napló«.

Acest ziar, care reprezintă poate nota cea mai temperată a șovinismului, face interesante desvățări cetitorilor săi asupra aparatului cu care se efectuează supt regimul coaliționist procesele de presă. Cetitorii noștri nu vor fi surprinși de aceste desvățări, căci noi le am făcut deja de mult. E vorba adică despre cabinetul negru, însărcinat cu urmărirea presei naționaliste și socialiste. Acest cabinet a funcționat supt toate regimurile dela 1869 încoace, dar apogeul și l-a atins abia supt regimul coaliției.

Cabinetul a fost instalat în edificiul tribunalului din Budapesta. În fruntea lui a stat în acest răstimp Balázs Elemér. De aici, din acest cabinet erau so nați procurorii să intenteze procesele de agitație. Funcționarii cabinetului erau rezervați în mare parte din lepădăturile neamurilor din țară, cari adumeau orice cuvânt, care putea fi răstălmăcit și în căutarea aceasta cu orice preț de ar-

Tot trecut li se înfățișa dinaintea. O vedea pe ea, pentru întâia dată, cum era în sat, într-o vacanță când se întoarse la moșie. Purta cămașă cu fluturi scilipitori, purta hurem la gât și salbă, purta lasomie în părul negru. Cum suridea, cum privea în jurul de nevinovată, cum odată prinsese un flutur de pe o creangă de vișin. De atunci simți cum o iubi.

De atunci nu mai putea de dorul să o vadă. Satul începuse să știe de întâlnirile lui. Și el, în loc să ia una bogată, de același poziție socială, o alesese pe dânsa, cugetând că în acest suflet neatins, în această fire blândă și simplă, fără perversitate, fără cunoștinți bolnăvicioase, va putea sculpta, va putea da forma decisivă, clară, iubirei lui, așa cum o înțelegea. Va fi omul fericit, va trăi în liniște, vor avea copii, vor înlocui vizitele banale c'o viață sănătoasă; li va citi sara, la gura sobel iubiri din cărți, și apoi se vor săruta mult, mult.

Cât se înșelase.

La început până la nașterea copilului o dusă aproape așa, apoi neînțelegeri și acum s'o bată. Galben, abătut, luă condeiul în mână și scris:

»Dragă Elenă,

Iartă mă, și ca să crezi că te am iubit îmi găsesc liniștea de vecl. Averea toată rămâne ție și fetiței Amella pe cari v'am iubit atât de mult. Crește-o distins și nu vei destănuia niciodată de cecece a fost între noi. Sărutări, Vișan».

O detunătură se auzi în cabinetul de lucru al lui Vișan.

Amândouă înspălmântate alergară la cei ce zăceau în sânge, pe când copila tremurândă, abia zise:

— Mamă, s'a împușcat tata!

ticole inelminabile, el au și izbutit să bată recordul tuturor regimurilor de dinaintea. Statisticile publicate de noi despre osândeale croite supt regimul coaliționist sânt tabloul viu al activității acestor căpăi ai guvernului. Majoritatea proceselor de agitație a fost provocată de aceste unelte mizerabile.

Numitul ziar ne spune că din procesele casate peste o sută sânt procese intentate ziarelor din provincie. Cele mai multe le are Aradul cele 8 procese ale »Tribunii« — N. R.), Pressburgul și Clujul (ziarele românești din Ardeal — N. R.).

Cabinetul negru — ne spune tot acest ziar — a fost acum desființat și să nădăjduim că pentru totdeauna.

»Magyarország«.

Organul fracțiunii justhiste e, firește, nemulțumit cu acest procedeu al guvernului, în care descopere o dovadă că guvernul a »pactat« cu naționalitățile. Iată ce scrie acest ziar:

»Casarea aceasta sumară a proceselor de presă e o consecință a pactării cu naționalitățile. De cind contele Tisza a rostit la Oradea-Mare cunoscutul său discurs, nu mai e taină că guvernul, de acord cu Tisza, stăruie să cîștige bunăvoința și voturile naționalităților, în rîndul întii ale rominilor... De aceea a și oferit contele Tisza revocarea ordinațiilor contelui Apponyi. Naționalitățile nu s'au mulțumit însă cu atîta, ci au cerut casarea proceselor de agitație, iar guvernul, dorind să-și mărească șorțile de izbîndă la viitoarele alegeri, s'a supus...

Pactarea aceasta cu naționalitățile e condamnabilă și antipatriotică etc.»

»Bud. Napló«.

»Face bună impresie acest respect pentru libertatea de presă după regimul funest al coaliției, supt care procurorii erau degradați la treapta de căpăi...»

Acest ziar e guvernamental.

»Világ«.

»Ministrul de justiție al guvernului actual a casat procesele de presă pornite supt guvernul trecut, invocând motivul că acest guvern vrea să respecte libertatea de presă. Forurile competente constată, deci, în mod oficial — cea ce de altminteri știa toată lumea — că guvernul coaliției și miniștrii lui de justiție, Polonyi și Günther, au călcat în picioare libertatea de presă. Luăm act de această constatare oficială și ne exprimăm dorința ca actualul guvern să dea dovezi despre respectul său pentru libertatea de presă nu numai în ce privește trecutul, ci și prezentul...»

»Világ« e organul francmasonilor din Ungaria.

»Bud. Tudositó« publică următoarele lămuriri primite din sorginte autorizată:

»În luna lui Ianuarie, când noul ministru a luat în primire ministerul de justiție, erau în curs 148 de procese pornite pentru agitație și alte delicta de presă împotriva socialiștilor și a naționalităților. Dintre aceste procese 23 au fost sistate, parte fiindcă procurorii și-au revocat acuza, parte fiindcă a fost revocate apelurile anunțate. S'a constatat anume că în mai multe procese articolele incriminate nu cuprind agitație; în alte cazuri era vorba de procese mai vechi, în cari condamnarea nu se putea aștepta; în mai multe cazuri concrete s'a ținut seamă și de împrejurarea că articolele incriminate, pretins agitative, erau numai articole de critică la adresa cunoscutelor ordonanțe date de fostul ministru de instrucție în chestia limbii de catechizare, — iar împrejurările schimbate n'au mai motivat continuarea proceselor... În afară de aceste 23 de procese, în cursul celor 3 luni dintăi ale anului dintre aceste 148 de procese s'au mai terminat 56 de procese.»

O epocă hibridă.

(*) Stările haotice din politica țării noastre se țin lanț, ca cețurile tulburi în zilele triste de toamnă. Zădarnic așteptăm înseminarea. Zădarnic se caută oamenii întregi, cu voința necesară, cu înțelepciunea și experiența politică cuvenită. S'au perindat cu toții, fruntașii partidelor, oameni de guvernământ și cei din opoziție, dar alegerea suveranului a fost atât de anevoioasă, încât la urma urmelor s'a văzut silit să încredințeze răspunderea situației unui stălp credincios al tronului.

Ș-a început era cea nouă de frământări. Ca un trăznit s'au prăbușit partide și raporturi politice. Pîntre culise, prin localurile partidelor, pe la miniștrii pe-acasă a început nesfârșita serie de tratat ve. S'a pornit epoca de samsarlăcuri politice, de transacțiuni și de trageri pe sfoară. Și culorile unora și altora variază în mod cameleonic.

Cine poate știi ce-aduce ceasul? Procesul acesta de fierbere e aprig și nici o surprindere nu e exclusă. Când ai pe mână puterea întreagă, când administrația cu toate ramificațiile sânt la dispoziția ta, direcția pe care poate s'o ia mișcarea politică nu poți s'o prevestești. Reuși-va guvernul în alegerile ne stau în față — de acord cu marele acționar de după perdea, care este contele Tisza, aprigul adversar, — sau va birui din nou acel formidabil spirit de concentrare a idealului de rasă, care este kosuthismul?

Așa cum se complică lucrurile, s'ar părea că toată campania viitoare va fi mai mult o încăerare între aceste două elemente, între dualiști și independiști și că ori câte forțări am face noi români, nu vom putea cădea nici de data asta cu toată greutatea noastră numerică în cumpăna hotărîtoare, și cauza trebuie s'o căutăm în situația așa de hibridă în cari ne găsem împrejurările.

O situație limpede se chiamă aceea, când atât în rîndurile conducătorilor, apoi în presă și în opinia publică există un perfect acord asupra atitudinii de observat față de un guvern. O situație hibridă însă se caracterizează prin întărzierea ori cărei atitudini categorice, prin ezitări și șovăeli, prin continua neprecizie în mărturisiri și campanii. Dumnezeu știe, dar ni-se pare cu totul cert, că noi trecem prin faza din urmă.

Nu vedem de loc, care este absolut convingere a guvernului în chestiunea națională. Nu știm până la ce grad de influență se ridică amestecul unui Hieronymi și a lui Tisza asupra problemelor de naționalitate. Nu înțelegem nimic din răspunsurile evazive ale contelui Héderváry asupra votului universal. Și nu există mijloacele de a sili guvernul de a turna odată apă limpede în pahare. De aici apoi orbecarea și combinații fantastice și presupuneri de tot felul. Ne agităm, ne torturăm asupra viitorului și nu dăm înainte. Este ca și când nu am avea pământ sigur supt picioare.

Iar în timpul acesta de nervosism politic, când drumurile se par a se închide din toate părțile, vin pirații și ne fură, cum se apropie de bărcile bătute de furtună în mijloc de mare. Vin paseri cobitoare și ne cântă iarăș cântecul renunțării și al schimbării de front. Vin cei cu împăcarea și cei cu vrăjmășia în contra tradiției și insinuă și derutează și provoacă îndoieli și spărturi,

ca apele cari sparg zăgazul și întroenesc livezile cu apele tulburi.

Sânt vremuri grele aceste. Și sună ca o ironie că acum, după școala politică atât de serioasă făcută în anii parlamentari din urmă, în conducerea politicii noastre să nu fie mai multă voință și o mai rezolută acțiune. Ne trebuie numai câteva idei generale, în jurul cărora să se militeze cu sistem, numai câteva puncte de orientare — dar aceste categoric fixate — pe cari să le strecurăm treptat în masele electorale, așa fel ca orice pescuire în turbure să fie împiedecată și să ne ferim de un dezastru în alegerile viitoare. Avem trebuință de o conduită neșovăitoare, fără iluzii deșarte, fără cochetării cu guverne sau opoziție, căci nedumerirea de până aici demoralizează.

Spunem aceste cu toată sinceritatea și cu toată revolta în contra stării hibride în care s'a înfundat rostul nostru politic prin dibuirile cele multe și prin neserioase combinații diplomatice la care ne-am dat unori în mod fatal. Din situația de-acum nu ne scoate decât judecata limpede și energia pusă în acțiune.

Din România.

Noi catedre universitare în România. Ministrul de culte al României a prezentat camarilor deputaților un proiect de lege, care a și fost votat, prin care se crează 21 de noi catedre universitare. Legea aceasta a provocat o vie agitație printre profesorii universitari cari au hotărât să se întrunească și să ia măsuri ca acest proiect să nu devie lege, sau să fie modificat.

Senatul universitar s'a întrunit Miercuri seară și a ales o comisiune compusă din d-nii profesori dr. Toma Ionescu, Pangrați și Simion Mehedinti ca să redacteze un memoriu în care să se arate părerea universității față de proiectul dlui Haret.

Mai toți membrii senatului s'au întrunit Joi la orele 10 dimineața la universitate și au luat cunoștință de memoriu, pe care l'au semnat.

Iată textul acestui memoriu:

Domnule ministru,

În toate țările când e vorba să se modifice organizarea unei înalte instituțiuni culturale ca universitățile, se cere și părerea acelei instituțiuni asupra modificărilor proiectate.

Proiectul de lege află'or în desbaterea corpurilor legiuitoare cuprinde dispozițiuni atât de esențiale în ce privește recrutarea viitorilor profesori universitari, încât universitatea din București se simte datoră a prezenta obiecțiunile de mai jos chiar fără să fie consultate.

Cu prilejul creării catedrelor de drept în vederea organizării doctoratului în facultățile respective, se modifică în totul condițiunile de recrutare normale ale profesorilor universitari și se stabilește o clasare a profesorilor după norme absolute și gignitoare pentru universitate.

Discuțăm mai jos pe temelul textului prezentat de comitetul delegaților: vom menționa însă și modificările introduse de cameră după cum le anunță presa azi dimineață.

Art. 2 al proiectului de lege astfel cum a fost modificat de comitetul delegaților, stabilește ca normă de recrutare pentru catedrele de drept numai concursul; atunci când legea de organizare a Universităților, al cărei autor sânteți d-voastră, stabilește recrutarea profesorilor și agregăților universitari pe baza lucrărilor publicate și numai în mod excepțional, în lipsă de candidați cu lucrări, recrutarea agregăților provizori pe baza concursului. De ce această modificare parțială în ce privește facultățile de drept?

Dacă sistemul dela 1898, cuprins în legea în vigoare este rău, trebuiește modificat pentru toate facultățile. Dacă este bun trebuiește aplicat și facultăților de drept. Nu se poate susține de nimeni că numai facultățile juridice sânt nevrednice să li-se aplice acel sistem de recrutare superior și sânt considerate potrivite numai cu sistemul de recrutare inferior care la celelalte facultăți nu servește decât la recrutarea agregăților provizori, fără lucrări științifice de reală valoare.

Faptul devine și mai gignitor pentru facultățile juridice prin dispoziția proiectului de lege ca viitorii profesori recrutați pe calea nouă să fie de drept agregăți definitiv, iar nu provizori ca la celelalte facultăți. Așa dar în condițiuni egale, prin concurs la toate facultățile va intra cineva numai agregat stagiar, supus unei noi judecări după trei ani; iar la drept pe aceiași cale va ajunge agregat definitiv, adică profesor înamovibil stăpân pe catedra sa.

O a treia agregare a acestel măsuri excepționale și gignitoare este cuprinsă în art. 3 al proiectului de lege. Acești viitori agregăți vor fi plătiți mai bine decât agregății definitiv actuali și egal cu profesorii titulari vechi. Un profesor cu activitate științifică cunoscută, intrat în Universitate pe temelul legii normale a învățământului superior va fi plătit cu 650 lei lunar, ca și un agregat sistem nou (proiectul delegaților prevedea pentru cel din urmă chiar 700 lei). După trei ani agregatul sistem nou va avea 900 lei. Faptul acesta cuprinde o reală micșorare a profesorilor actuali.

Ca să justifice această ultimă avantajare a viitorilor titulari se creiază o incompatibilitate în art. 3. Acești agregăți speciali sânt opriți de a pleda și de aceia sânt remunerați mai bine. Dar profesorii dela celelalte facultăți nu pledează? Atunci de ce nu li se aplică și lor dispoziția?

De altfel e o eroare profundă să se creadă că un jurist demn să fie profesor universitar câștigă cu advocatura numai 150 lei lunar pentru ca să renunțe la advocatură în schimbul acestei sume diferență între actusla leafă de a pleda (500) și cea viitoare (650). Apoi e o legendă care trebuie înlăturată, că profesorii dela drept cari pledează își neglijează catedra. E fapt cert că majoritatea profesorilor juriști nu pledează sau pledează foarte rar; iar acei câțiva cari practică constant advocatura sânt nu numai fruntași al baroului, dar și printre cei mai distinși profesori universitari.

Apoi de ce numai advocatura ar fi piedică dela îndeplinirea îndatoririlor profesore? De ce consultațiile juridice sau administrative, de ce ocupațiile prin consiliile de administrație ale băncilor și ale diverselor societăți industriale, de ce deputația sau senatoria, de ce ingineria hortică și multe altele nu ar constitui tot atâtea piedici cari pot înstrăina pe profesori mai mult de cât practica profesiunii de avocat, unde el discută probleme de drept tocmai ca și de pe catedra sa?

Obiecțiunea că profesorii advocați ar susține uneori în fața tribunalelor teorii cari sânt contrare celor profesate de ei la universitate, nu se pot dovedi și e cel mult o excepție rarisimă, care s'ar putea întâmpla și profesorului de chimie când lucrează ca chimist expert și geologului când lucrează ca geolog consultant, și medicului când lucrează ca medic legist, etc. Dacă se creiază o incompatibilitate, ar trebui create toate cele enumerate și altele multe. Toată lumea știe cum la alte facultăți de cât cea juridică, unii profesori au ocupat sau ocupă funcțiuni cu mult mai străine de catedra lor decât advocatura pentru un jurist. A fi profesor de zoologie medicală sau de literatura franceză și a ocupa postul de director al teatrelor naționale e de sigur o înstrăinare de catedră cu mult mai mare.

Cum va putea exercita un control serios ministerul pentru ca renunțarea să fie reală? Oare numai advocatura pledantă e o piedică pentru profesori și cea consultantă nu? Și de ce să se ceară o condiție negativă, o renunțare, — care pentru unii este poate deja făcută de bună voie și pentru alții fără voia lor, — în loc să se ceară o condiție pozitivă simplă și ușor de controlat: îndeplinirea datoriei în Universitate?

O altă dispoziție a proiectului de lege care constituie o știrbire flagrantă a autonomiei universitare și un pericol real de amestec al Administrației și al politicii în recrutarea profesorilor uni-

versitari, o dispoziție referitoare la condițiile comisiilor examinătoare pentru noile catedre de drept. Comisiile acestea vor cuprinde doi profesori aleși de facultăți, unul dintre cei doi delegați ai ministrului. Dispoziția aceasta are un vâdit de a pleca balanța ministrului, ideea e periculoasă. În legea dela 1864, din 7 februarie facultatea numea 51; iar ministrul 2 delegați. După legea în vigoare facultatea numește ministrul 2 delegați. Acum se propune ca facultatea să numească numai 2, ministrul tot al cincilea membru să fie unul dintre decani după conveniența ministrului.

În sfârșit art. 2 devine cu adevărat periculos în dispoziția care prevede ca delegații numai să poată fi numiți dintre profesori universitari dintre persoane străine de universitate (actualii — proiectul zicea și «foștii») magistrați de casație sau dela curțile de apel.

În toată lumea universitățile își recrutează profesorii. A le împedeca dela această activitate în competența lor științifică și în presă lor moral. În legea dela 1864 se introduce incompatibilitatea numirii a doi delegați dela Curtea de casație, pe lângă cei cinci profesori aleși dela facultăți. Se înțelege această dispoziție la 1864, avem așa de puțini specialiști în toate activitățile științifice. Și apoi la casație e drept pur; consilierii acestel înalte curți sânt trei cei mai înalți demnitari ai țării: ei pot și mai să judece chiar și pe miniștri.

A crezut legiuitorii dela 1864 că poate să se tribuie la aprecierea viitorilor profesori dela Curtea de casație și la curtea de apel. Se vorbea de început și de foști magistrați. Lucrul devine tot mai grav.

Un ultim defect care viciază acest proiect de lege, este caracterul personal al catedrelor și al profesorilor dintre care multe nu se pot justifica prin meritele urgente ale Universității.

Culmea este atinsă de noua catedră de drept tomie descriptivă, pentru care camera a trebuit să adauge: pentru șeful de lucrări al catedrei onor. d. Dr. Duma.

Domnule ministru,

Proiectul de lege analizat mai sus atinge autonomia și prestigiul universității, în puține puncte enunțate. Contra unor asemenea idei și d-voastră d-le ministru alături de noi, în apel la d-voastră ca să împledecați această știrbire a autonomiei universitare.

O ultimă chestiune:

De 12 ani, dela 1898, chestiunea salariilor profesorilor universitari stă în suspensie. Înaintea 1898 toți cei cari au întocmit proiecte de lege pentru învățământul superior au recunoscut profesorul universitar trebuie remunerat cu puțin 900 lei lunar.

Aceasta a fost cifra pusă de d-v. În legea dela 1898 cu expresa obligațiune ca până în anul 1900 să se aplice prin sporuri anuale de 10%. Au trecut 12 ani și nu s'a aplicat.

Profesorii universitari sânt singura categorie de funcționari cărora li-s'a făcut această nedrețate. N'au protestat, — n'au amenințat cu demisia — cum și a permis să ne acuze un fost coleg nostru în parlamentul actual, fost coleg care ține legea astfel să respecte școala unde a învățat și căreia datorește situațiunea sa de astăzi. E o piedică pentru elevii aceluia.

În țara noastră tuturor categoriilor de funcționari le este îngăduit să ceară și să obțină în condițiile situațiunii lor materiale — tuturor profesorii universitari. Ofițerii, magistrații, inginerii, au cerut și au obținut. La universitate numai salariile au rămas cu 46 ani în urmă și localurile, ca și înzestrările. Alocația actuală în mod excepțional anul trecut a fost numai de apă care nu a putut umplea groapa de 46 ani de uitare. Iar singura îmbunătățire ce s'a făcut a fost să se adauge la fiecare 2-3 ani, este o listă de noțiune catedre universitare. Nu putem caracteriza mai bine această stare de lucruri decât prin înțeleptele cuvinte ale capului Statului: Se lărgește meritațios fără să se monteze interiorul.

23 de catedre noi, atunci când nu se găsește nici un ban pentru trebuințele urgente ale universităților. Este o mare greșală!

Să nu se uite că universitățile pregătesc funcționarii de mâine.

Acelea vor face ca țara și neamul să progreseze... sau să regreseze. Astfel va fi România de mâine.

Când sunt în joc atâtea mari interese naționale, impaciența mulțimii de candidați la catedre universitare trebuie să stângenită.

Avem speranță că protestarea noastră universală va fi înțeleasă și ascultată pentru binele Universităților noastre.

Senatul universitar:

ss. C. Dumitrescu-Iași, E. Pangrați, Thoma Ionescu, E. C. Teodorescu, S. Mehedintzi, dr. C. Chiricescu, Ec. C. Nazarie și P. Negulescu.

Congresul votului universal.

— Situația politică. —

Arad, 2 April.

Mâne în Budapesta se întrunește un congres pentru votul universal. Deși organizații au proiectat ca congresul de mâne să fie numai o consfătuire prealabilă, după care va urma congresul propriu zis, totuși adunarea de mâne va trezi un interes atât de mare și o însuflețire atât de generală, încât va căpăta caracterul unei mari manifestări pentru votul universal.

Va fi un răspuns răspicat și hotărât pentru acei cari acum vre-o 2 săptămâni au încercat, cu un fiasco atât de rușinos, să producă o manifestare contra votului universal. Se va dovedi că nu în tabăra lor, ci în tabăra votului universal se găsește tot poporul țării și că lozincă antidemocratică nu poate atrage mulțimile. Se va arăta că poporul țării s'a trezit într'adevăr și dorința lui nestrămutată și nebiruită e realizarea acestei reforme.

Învățământul acesta se va desprinde în mod limpede și netdoios din manifestarea de mâne și pentru aceia îi dorim succes deplin.

Remarcăm prin mulțimea de articole inspirate de sentimente de ură contra noastră, un articol bine și limpede scris al f. stului deputat popular Csitáry Béla. D. Csitáry combate pe acei dintre unguri cari vor să lege dreptul de vot de cunoștința limbii și a cărții ungurești. Spune că necunoașterea limbii ungurești nu e din vina poporului ci a împrejurărilor naturale. Restrângerea votului la cunoștința de carte ungurească ar răpi drepturi unor mulțimi cari nu sânt vinovate de neștiința lor și ar stânjeni drepturile lor omenești înăscute.

Cuvinte frumoase, demne de o gândire mai largă și neturburată de ochelarii șovinismului.

D. Kristóffy nu-i candidat la Arad.

D. Kristóffy desminte știrea candidaturii sale la Arad. Cu toate acestea dânsul va veni la Arad Duminecă în 10 l. c. O mare întrunire se va ține aici la care va vorbi d. Kristóffy pentru votul universal, egal și secret. Socialiștii îi pregătesc o primire strălucită. Vor merge și mulți români ca să-l audă vorbind despre cea mai importantă din toate problemele situației politice de azi.

Reabilitarea lui Zakariás.

Budapesta, 2 April. Ungurii din Brașov au dat o satisfacție deputatului Zakariás, eroul scandalului sîngeros din cameră. »Opoziția unită» a ungarilor

brașoveni a fost convocată la o adunare generală. Adunarea a reales pe Zakariás președinte. Au fost realesi și ceilalți membri din comitet, cu excepția profesorului Halász, care începuse acțiunea contra lui Zakariás.

Turneul dlui Justh prin sudul Ungariei.

Budapesta, 2 Aprilie. Dl Justh pleacă mâne Dumineca într'un lung turneu de agitație care va ține nouă zile. Dânsul va străbate toată Ungaria de sud, căutând a sprijini pretutindeni mișcarea partidului său. Va merge la *Maria-Theresiopel* (Szabadka) de-aici la Bácsalmás în Bacica unde va vorbi la o întrunire publică. A doua zi va fi la Topolya și Kishgyes, azistând în amândouă locurile la întruniri publice, apoi la Kossuthfalva în cercul Kerény, tot în comit. Bacica, apoi la Ada, și Zenta, de-aici la Törökkanizsa (în Torontal) apoi la Timișoara.

În 8 Aprilie va vorbi la Lugoj înainte și la Vârșeț după masă. A doua zi va fi la Panciova iar în 10 va fi la Beclhercul-mare.

Pretutindeni dl Justh va vorbi sprijinindu și candidații.

În a doua jumătate a lunii Aprilie dl Justh va merge în cercurile din Ardeal.

Marele congres pentru votul universal.

Față cu marele congres convocat pe mâne la Budapesta de aderenții votului universal se manifestă în lumea politică ungurească un interes cu atât mai viu, cu cât congresul e intenționat pentru a dovedi oligarhimei, că păturile largi ale populației ungurești, atât în orașe cât și la sate, adastă venirea votului universal.

Congresul va fi prezidat de vice-primarul Budapestei, d. Rózsavölgyi Gyula și se va ține în reduta pestană, localitatea unde avusese loc dăunazi și congresul convocat de oligarhime, care congres, după cum ne aducem aminte, n'a înregistrat, afară de un nou atac al contelui Tisza, nici un moment de seamă și a avut o reușită foarte slabă, aproape egală unui fiasco.

Între numele oratorilor congresului de mâne întâlnim și ale foștilor deputați, *Lendl, Eötvös, Vázsonyi și Kmety*. Comitetul organizator a avut în astă seară o ultimă consfătuire în vederea asigurării unei decurgeri impozante a congresului.

Socialiștii din Budapesta vor observa față cu congresul de mâne o atitudine neutrală.

Timișoara — contra votului universal.

Partidul socialist a adresat consiliului comunal din Timișoara o petiție, prin care cere ca orașul să se declare în favorul votului universal, egal și secret și să stăruie pe lângă guvern ca această reformă să se introducă cât mai în grabă.

În ședința sa de ieri, consiliul comunal a hotărât însă să nu se abată dela punctul său de vedere precizat în anul 1905, adică să nu se ocupe cu politica militantă.

Congresul național al bisericii sârbești.

Viena, 2 Aprilie. Majestatea Sa a aprobat convocarea congresului național al bisericii sârbești la Carloveș. pe ziua de 29 Mai n.

Dieta croată.

Agram, 2 Aprilie. În ședința de azi a dietei a vorbit deputatul coaliționist *Palacek*, care spune că votează indemnitatea și încredere guvernului.

În chestia pragmaticel căilor ferate primește punctul de vedere al banului,

Deputatul *Zagorac* (stercevicean) în virtutea principiilor partidului său nu votează budgetul. Singura lozincă salutară pentru Croația e ruperea de Ungaria. (*Los von Ungarn!*)

Un articol pentru votul universal.

În ziarul creștin social »A nép« fostul deputat popular *Csitáry Béla* publică un articol »Noi și naționalitățile«. Autorul combate pe acei dintre unguri cari cer ca dreptul de vot să se lege de cunoștința de limbă și carte ungurească. Autorul arată că Ungaria nu-i o țară unitară supt raportul național, căci numai atunci ar putea să lege votul de cunoștința limbii statului, Sânt milioane de cetățeni cari fără vina lor nu știu ungurește încât nu se poate cere ca votul să se lege de cunoștința limbii ungurești.

Unii vor să admită un timp de tranziție de 30—40 de ani pentru păstrarea drepturilor câștigate pentru cetățenii cari nu știu ungurește, dar cerința științii de carte ungurească să se aplice generației noi. Nici asta nu se poate executa, căci vor trece mulți ani încă, până când vom putea înființa școale destule pentru toți copiii obligați la școală.

Copiii cari au învățat ungurește neapărat vor lăsa urme, dar, vor trece mulți ani până când vom putea generaliza știința de carte pretutindeni.

Copiii cei mai mulți, părăsind școala, nu mai aud nimic ungurește. Nu le putem deci cere cunoștința limbii ungurești, căci am răpi drepturi mulțimilor nevinovate de neștiința lor, cari ar fi jig-nite în drepturile lor omenești înăscute.

Campania electorală.

Din cercul Marghitei.

Din cercul Marghitei (Bihor) primim dela un preot inimos o scrisoare pe care o reproducem în mare parte pentru că ne dă o icoană aproximativă a situației de acolo. Știm că în multe locuri din Bihor întunerecul și nepăsarea națională dăinuiește încă și știm că adesea ticăloșia își găsește adăpost. Cu toate acestea credem că tabloul ce ne zugrăvește e mult prea pesimist. La început doar în toate cercurile românești se părea că stăm așa de rău ca și la Marghita. La prima chemare de luptă a partidului național însă poporul s'a scuturat din toropeală și nepăsare, ticăloșii s'au pocăit sau cel puțin s'au ascuns și flamura partidului național a fifăit biruitoare.

Credem că și la Marghita procesul acesta de curățire și însănătoșire se va face dela sine imediat ce un candidat național se va ivi. Conferința națională din Sibiu va hotărî și asupra candidaturii dlui Marghita și atunci bunele elemente vor avea lozincă cu care să pornească la luptă, lăță scrisoarea preotului:

Vineri la 11 Martie st. n. a. c. în orașelul Marghita — plin de perciuni, — dar al cărui jur este curat românesc — s'a ținut adunarea de constituire a »partidului național al muncii«. La această adunare, care s'a ținut în »Restaurantul Margit«, au luat parte »toate biraele«, satelor, chemate fiind pe cale oficioasă, precum și o ceată de preoți români, cari să zic că sînt adevărații păstori și luminători ai poporului. — Nu știu cum s'au constituit, dar știu că nației românești a vorbit protopopul gr-cat. din Gheche, acompaniat de acordurile tarafului de lăutari.

Din partea »partidului național al muncii« s'a candidat avocatul din Oradea *Márkus* — contra kossuthistului *Szatmári*...

E tristă icoana ce se desfășură înaintea ochilor. Mulțimea mare a poporului — lipsită de adevărații ei părinți și luminători — prin intimidări și amăgiri*)

*) Szatmári știind cât de mult ține poporul la preoții săi și pus la cale de preoți și a luat un tinăr, care știa bine românește, l-a îmbrăcat în haine de preot român și cu el însoțit a cutierat satele românești, unde acest »preot« îl prezintă pe Szatmári ca și pe trimisul episcopului pe care toți au să-l sprijinească. — Așa a fost ales deputat al cercului Marghita.

Fabrica de
spălat a lui

Nagy Károly

Cluj—Kolozsvár,
str. Malom nr 4.

Gulerile și manșetele precum și tot-felul de albituri și perdelele de dantele leface albe ca zăpada și le calcă dându-le luciul ca de oglindă.

Lucrările ce trec peste 10 coroane le expediază franco acasă.

— ajunge răpită de dușmanii vieții lui, ba mai mult, fiii poporului, crescuți din sudorile lui de sînge, conduc mulțimea neînțelegătoare și care orbecă, din vina lor, prin întunerecul neștiinței — și o duc în brațele pierzării; storcîndu-și lor favoruri trecătoare îndeamnă poporul să se dea pradă celor ce-i doresc moartea. Ce sfășietoare este icoana!... E postul mare și în fiecare Duminică din ușile sf. altar auzi pe preot grăind credincioșilor săi: «Fiți cu dragoste unul față de altul!... iubiți adevărul!... iubiți-vă limba, legea și neamul!»... și pe același preot îl vezi săvîrșind însuși fapte, cari îl arată protivnic fiilor săi sufletești, fapte cari îi demască egoismul cel mai primedios, căci, — stăpînit de această patimă — doarește moartea fiilor săi sufletești... îl vezi pe același preot cersînd mila și îndurarea — deschiderea pungei — aceluia pe care el — preotul — îl înalță, cu jertfa de moarte a fiilor săi sufletești... Ce folos de iubirea de neam, cu care se laudă, cînd ea numai pe buze este nu și în inima nutrită din sîngele neamului... În minile astor fel de păstori este lăsat poporul românesc din acest cerc. Acești conducători nu voiesc să aducă poporul la calea adevărului și a luminii, căci numai orbecînd el în întunerec și minciună — pot ei să-și sature pofta, pot să ajungă la deșarta mărire...

Am avut prilejul de-a vorbi cu mulți din «nație» și spre marea mea uimire am aflat, că cea mai mare parte nici nu știe, că și noi românii avem dreptul să ne alegem deputat român, fiu al nației, care să-i priceapă și să-i știe durerea și să-i apere drepturile.

În repețite rînduri am avut prilejul să aud exprimîndu-și dorința ca și în acest cerc să pășească vre-un român. Bine ar fi dacă s'ar da din partea celor competenți și acestui cerc un candidat român, prin ceace s'ar produce o mișcare, un îndemin spre lumină și adevăr.

Agitațiunea celor doi candidați decurge, dar îndată ce se va pune un candidat român, vor vedea zădărniciță orice încercare de-a lor.

Partidul radical sârbesc.

Partidul radical sârbesc ține Duminică 10 Aprilie o consfătuire la Becicherecul-mare. Vor participa și d. Justh, contele Baththyány Tivadar și alți membri ai partidului justhist.

Partidul radical a candidat la *Uzdin* în Torontál pe fostul deputat Dr. Dumitru Musitzky, în *Törökbecse* pe Ioan Manoilovici, la *Biserica-albă* pe Iasa Mrksici și la *Titel* pe Costa Hagl.

Candidat ungar la Siria.

Bieții alegători unguri din *Siria* erau în mare încurcătură. Alegerea dlui Dr. St. C. Pop fiind absolut sigură, nimeni nu îndrăznea să-și puie candidatura, nici cel mai patentat guvernamental care ar fi fost sigur de tot concursul binevoitor al administrației. Alegătorii unguri au însă nevoie cu orice preț de un candidat. Cum s'ar putea face altfel o leacă de *cortezire*, o leacă de tîmbălău și cum ar leși altfel o leacă de — parale ca contravaloare a »însuflețirii patriotice«. Hotărît deci, se impunea imperios găsirea unui candidat fie cât de necunoscut, dar cât mai bănos.

S'a găsit mult doritul candidat departe (căci de-aproape nimeni nu se punea, cunoscînd cercul) un avocat jidan din Pesta, Dr. Koltay Sándor care întrunește toate calitățile unui bun candidat ungar: e și necunoscut al împrejurărilor, are și parale și mai pe de-asupra și — justhist. Nu mai e deci nici o piedică pentru însuflețire și *cortezirea* a început. Puținii unguri ce sînt se »cortezesc« între dînșii mai cu băuturi (sântem doar pe podgorie), mai cu papricașuri și e sigur că ei toți vor vota cu candidatul lor, încât e sigur că va avea cel puțin — minoritatea voturilor.

Candidați unguri.

La *Zorlențul-mare* în Caraș-Severin preotul catolic din Reșița *Pályá Mátyás* își pune candidatura cu program guvernamental.

A înviat și nenea *Makkai Zsiga*. Țăranul acesta a mai făcut parte din parlamentul unguresc unde

era un obiect de admirație pentru marea cantitate de — simplitate inocentă ce are înmagazinată. Acuma el candidează la *Ákosfalva* un cerc săcuiesc unde sînt și puțini români.

La *Cărășău* în Sătmar, cerc în majoritate românesc, e candidat kossuthistul *Gadl Endre*.

La *Panciova* candidatul guvernului e baronul *Dániel Ernő*.

În circumscripția II din *Budapesta* e candidat d. *Berzeviczy* autorul faimosului proiect de sugrumare a școalelor noastre, fost ministru de culte.

La *Alba-Iulia* partidul guvernamental, *Id est* al jidanilor localnici, a proclamat candidatura coreligionarului său *Dr. Mayer Ödön*.

La *Moravița* (comit. Timișului), cerc în majoritate românesc partidul guvernamental susține candidatura baronului *Ivan Stoianovici*, sârb maghiarizat.

La *Abrud*, cuconul *Rosenberg*, candidat guvernamental are contracandidat pe *Várkonyi Oszkár*, justhist.

La *Cocota* (comit. Timiș) cum am scris e candidat bulgarul *Petru Romanov*. În cercul acesta românii fac mai mult de o treime a alegătorilor. Restul e nemțesc și bulgăresc (la *Vinga*).

Un candidat *rutean* guvernamental va fi preotul unit *Aladár Romanecz* din *Borzsova* în cercul *Beregfelvidék* (comit. *Bereg*).

La *Dobrișin* circ III se manifestă dorința de a-l avea candidat guvernamental pe fostul ministru de justiție *Láng Lajos*, unul din juriștii cei mai buni ai țării.

La *Careil-mari* partidul guvernamental a propus contelui *Károlyi József* candidatura. Contele a primit.

Timișoara. Aici s'a început o mișcare spre a propune dlui *Návay Lajos* candidatura cu program kossuthist. La consfătuirea prealabilă ce s'a ținut însă a fost proclamat candidat arhitectul *Kremer Lajos* pentru a cărui sprijinire s'a constituit un comitet kossuthist.

La *Aleșd* va candida jidănașul kossuthist *Farkasházy*.

La *Lugoj* candidează justhistul *Gallovich Jenő*. În 8 Aprilie d. Justh va veni ca să vorbească în favoarea lui — dar în zadar.

Drumul la Impăratul.

Viena, 1 Aprilie.

De câte ori aud aceste cuvinte, mă gândesc la o durere mare.

Atunci știu, că rugămîntea noastră n'a pătruns până la o inimă de om, că a răsunit în deșert sau i-a răspuns un hohot — se'nțelege al acelor, cari ne privesc străini și fără scut și fără drept.

Din *Ripa-de-jos* și din *Dumbrava* au venit să se jăluiască împăratului doi moșnegi, cari au fost răniți în luptele din 1859-66. După legile statului fiecare invalid poate pretinde o rentă lunară, ce se urcă — pare-mi-se la 24 coroane. Dar numai cersitor nu e românul, și cât timp n'au murit de foame, au lucrat: unul cu piciorul țepăn, celalalt cu mâna rînită.

Anii însă se înșiră mereu și mâna tremurătoare nu s'a mai putut supune cerințelor zilnice. Și ei au făcut poftire la ministerul de războiu, să li-se dea un ajutor. Nu li-s'a răspuns. Au pornit sârmanii din fundul Ardealului, să-și ceară dreptul, și s'au plîns la ministru. Acesta li-a promis ajutor, să aducă numai dela notarul adevărită, că n'au căpătat nimic.

Faptul s'a întîmplat în 1905. Ajung în casă, fac totul în tocmal cum li s'a spus, dar răși nici o veste.

Acum sînt din nou în Viena și au trebuit să afle ceia ce a fost: *În Viena n'a sosit nicio petiție*, totuși ministerul de războiu a expediat banii. Notarul — a fost un ungar, i-a primit și dat chitanța — și atît. I-a rătăcit în punga pl. Sârmanii *Valachi* se luptau cu foamea și a iarul...

Bine. Toate le-am înțeles, dar satele acelu n'au preoți, n'au învățători? Și, dacă au, ap preoți și acei învățători n'au auzit plîngerea bătrînilor gârboviți? Și — i-au lăsat să meargă atîta cale, cînd se put'au adresa cuiva din Viena care ar fi făcut pașii necesari, căci petițiile de sat n'au sosit poate din alte cauze — atît bine cunoscute.

Drumul la Impăratul... Cîtă durere nu sînt aceste cuvintele!

Sămbătă în 2 April a. c. va da d-șoara E. T. Pliceanu un concert în *Bösendorfer-Saal*. În ceas voi reveni.

Din străinătate.

Rezistența pasivă a finlandezilor. Finlanda întreagă se pregătește la rezistență împotriva ucăzuui celui mai nou al țării. Impotrivirea nu va fi violentă, căci atunci imediat cazacii ar inunda țara și cîntul intra în acțiune. Dar finlandezii vor urma tactica *rezistenței pasive*.

După noul ucăz Finlanda va alege deputați pentru дума rusească. După părerea șefilor partidelor filandeze însă e exclusiv să se aleagă deputați. Aceiaș tactică se va urma și față cu toate celelalte ordine și circulări antifonstituționale ale guvernului rusesc.

Cunoscutul șef al constituționaliștilor finlandezi *Mechelin* pregătește un răspuns la expozeul guvernului rus în chestia Finlandei și va publica documente spre a combatte argumentele dlui *Stolypin*.

Se afirmă cu siguranță că miniștrii *Kokovtzev*, de finanțe, și *Ruchlov*, de comerț, s'au rostit contra prezintării în duș a proiectului antifinlandez.

Femeile finlandeze vor adresa țarinei o petiție care trece drept ocrotitor Finlandei.

Admirabila solidaritate a finlandezilor face și mai mult să crească simpatiile lor pentru poporul acesta dripit de labele lui dela nord.

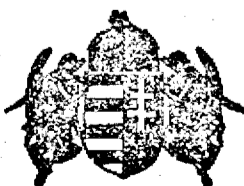
Abonați și răspândiți în toate părțile țării

TRIBUNA

unicul ziar politic național român ce apare dimineața

Neumann M.

atelier de haine pentru bărbați, copii și femei.

Secție deosebită pt. efectuarea comenzilor după măsură

Furnisorul curții imperiale și regale

SERVICIUL TELEGRAFIC.

Politica noului guvern Italian.
 Roma, 2 Aprilie. Un membru al noului guvern a declarat că schimbarea de guvern înseamnă începerea unei ere anticlericale și politica Italiei.
 Ce privește politica externă, Giolitti va urma politica lui Tittoni. Vizita cancelarului Germaniei la Roma e o dovadă a acestor politici pașnice.
 Noul guvern e prieten credincios al triplei alianțe.

Chestia evreiască în Rusia.
 Petersburg, 2 Aprilie. De câteva zile deschis aici un congres al nobililor. Noaptea adunată a fost provocată să organizeze un nou program împotriva jidanilor. Raportorul chestiei evreiești a cerut ca în înlocul siguranței statului, evreii trebuie excluși din armată și lipsiți de dreptul de a fi ca voluntari. Raportorul a mai cerut îndurarea jidanilor din toate corporațiile și acțiunile de stat.
 Raportorul a fost viu aplaudat.
 Sunt temeri mari că agitația pornită de jidani va provoca noi turburări sângeroase.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 2 Aprilie n. 1910.

Poliția din Budapesta contra societății »Petru Maior«. Primit prin telex din dela corespondentul din Budapesta următoarele știri:

Recum ați anunțat ieri, societatea »Petru Maior« a studenților de aici a convocat pe o ședință literară în sala dela *Siszló-felk telepe*. Scopul acestei ședinți a fost să atrage și colonia română din Budapesta în sfera mișcării culturale dela »Petru Maior« și de a stabili un contact mai viu între studenți și colonie.

Poliția din Budapesta a împiedecat însă unele porniri ale studențimii. Când președintele societății a anunțat poliției ședința azi, comisarul poliției a refuzat permisiunea zicând:

»Știu cine sânt membrii societății *Petru Maior* și nu vă permit ținerea ședinții în sala anunțată.

Deși ședința nu s'a putut ține, totuși studenții și colonia s'au adunat în sala din alături funcționarilor și au avut o cină comună. Un student a citit pentru distracția publicului mai multe poezii de Cerna și extracturi din alți autori români moderni. Conținutul despre Maiorescu nu s'a putut ține însă, nefiind ședință oficială a societății.

Aceasta-i toleranța noului guvern pentru cultura românească?

Nouă cărți și ziare oprite. Poliția guvernului nostru se caracteriză față de noi prin incoerențe și contradicții. Este foarte curios că măsura guvernului prin care s'au casat procesele de agitație e o măsură

liniștitoare și dovedește intenții bune. De altă parte însă acelaș guvern menține sau continuă unele măsuri absolut antiliberale.
 Așa »Monitorul oficial« de azi publică oprirea cărții d' lui N. Iorga »Istoria românilor peetru clasa IV și V secundară« apărută în tipografia dela Văleni și »Din istoria românilor« de d. Onciul apărută la Alcalay. S'a retras și debitul poștal pentru ziarul »Deutsches Volksblatt für Galizien« din Przemysl.

Pe acest teren deci guvernul actual continuă persecuțiile cari lovesc și acuma cu predilecție cărțile d' lui Iorga.

Erupția vulcanului Etna. Din Catania se telegrafiază că riuul principal de lavă înaintează spre Borello cu o viteză de 10 metri pe oră. Un alt ram înaintează înspre Ponte Novella. Populația s'a mai liniștit, convingându-se că primejdia nu e atât de mare. Pioala de cenușă și pietri nu conținește. Azi noapte a căzut zăpadă.

»Frankfurter Zeitung« arată că erupția din acest an a vulcanului Etna e cea mai mare dela 1892 încoace. Atunci a ținut de la mijocul lui Iulie până în August. Anul acesta a început la 11/24 Martie, după trei zile, a încetat, iar la 15/28 Martie a început din nou.

Se pare că lava a năvălit din niște vulcani mai mici, așezați pe costișele Etna. Etna e cel mai înalt vulcan din Europa. E înalt de 2279 dela 1868, căci mai înainte era și mai înalt, 2313 m. Se înalță treptat podiș după podiș și măsoară din jur împrejur 130 de km.

Pe coastele lui sânt 65 de localități cu 300.000 de locuitori. Se află, pe el vre o 200 de dealuri cu cratere. Pe partea din spate miază zi a vulcanului, la 3000 de m. de înălțime se află casa engleză, durată la 1811 de englezi. În apropiere e observatorul.

La răsărit dela vârf, se află, cuprinsă între două muchi (Serra del Solfizio și Seera delle Concazze) se află o vale, Vale del Bue, Valea Boulul, care pare a fi fost oareși-când craterul Etna. Până la 500 de m. de înm. cresc măslini, curmalii, smochini, portocalii, rodii etc. Până la 1300: vița de vie și castanii, apoi vin păduri de stejar, fragi și mătăcăni până la 2200 m. Mai sus sânt tufe. Iar partea cea mai de sus e goală și în vălle ei are gheață și zăpadă, vara și iarna. Cele mai însemnate erupții în veacul trecut sânt cele dela 1802, 1805, 1809, 1811-12, 1819, 1832 1838, 1842, 1852, 1865, 1868, 1874, 1879, 1886, 1892 și 1899. Cea mai groaznică în vremurile trecute, e cea dela 1669, când lava a ajuns până la orașul Catania și-a ars o parte din el. Astăzi Catania are 100.000 de locuitori. Dela 1895 este cale ferată de jur împrejurul Etna.

Catastrofa dela Ökörítő. Din Sătmar se anunță că numărul victimelor s'a mai sporit cu 4. Ieri a fost descoperite, afară în câmp, printre sămănături, patru cadavre arse cumplit. Nefericiții, scăpând din șură și chinuți de flăcările hanelor aprinse, au fugit din comună pe câmp și au murit acolo o moarte groaznică.

Numărul total al morților nici până acum nu s'a putut constata cu toată exactitatea. Numărul lor se apropie însă de 400.

Baronul Rotschild din Viena a trimis 2000 coroane.

Tifos exantematic. Din Budapesta se anunță cu numărul bolnavilor de tifos s'a sporit cu 3. Toți trei bolnavii sânt muncitori și au fost transportați în spital. Numărul total al bolnavilor e 68 (29 femei și 39 bărbați).

Invățătorii primesc bilete reduse. Un ziar din Budapesta afirmă că guvernul va acorda învățătorilor bilete reduse pe căle ferate. O veche dorință legitimă a învățătorilor se realizează cu acest chip. Numărul total al persoanelor cari primesc acest drept se urcă prin măsura asta dela 60,000 la 90,000.

Necrolog. Silvia Sircă născută Maghier, soția harnicului preot Nicolae Sircă din Vidra, a răposat în vîrstă de 32 ani, la 31 Martie. n.

Înmormântarea ei a avut loc azi, la ora 1 d. a., în cimitirul din Vidra.
 Odihnească în pace!

Cutremur de pământ în Messina. Din Roma se telegrafiază că la Messina și în jur s'au simțit azi, în mici intervale, șapte scurte cutremure de pământ, însoțite de un vuet surd. Pagube nu sânt de înregistrat.

Populația e agitată.

Profesor universitar atacat de soldați. Din Atena se telegrafiază că un sublocotenent de cavalerie și un sergent au atacat azi cu sabiile pe profesorul Vladianos, rănindu-l grav. Vladianos a fost transportat la spital. Cauza conflictului nu se cunoaște.

Sinuciderea unui avocat în Craiova. Citim în »Doljul«: Joi s'a sinucis în localitate avocatul N. Furduescu, trăgându-și un glonț de revolver în inimă. Furduescu era o figură cunoscută în localitate. Var primar cu d. prim-ministru Brătianu, a ocupat posturile de magistrat și administrator de plasă. Pe când se afla în acest dim urmă post a comis oarecare neregulă pentru care a fost silit să demisioneze.
 Faptul acesta l-a determinat să se sinucidă. El lasă în urmă o soție și doi copilași.

Cinematograful și chirurgia. O însemnată revistă de medicină americană propune introducerea cinematografului ca parte integrantă în învățarea chirurgiei.

Acesta a adus pînă acum însemnate servicii zoologiei și anatomiei comparate.

Reproducind, la cinematograful, operațiunile făcute de marii chirurși străini, — studenții ar putea să asiste, cu chipul acesta, fără a mai fi siliți să facă voiaturii, și să urmeze toate progresele acestei arte umanitare.

Trecerea regelui Serbiei prin România. Din Gași se comunică: Joi după amiază a sosit la Reni, regele Petru al Serbiei, care trece în continuarea călătoriei sale spre Constantinopol.

Debarcaderul și gara orașului Reni, au fost frumos pavozate cu tricolorul rus și sârb și arcuri de triumf cu inscripții sârbești, prin care se ura bună venire suveranului. În drumul dela debarcader la gară erau postați pe ambele părți ale șoselei jandarmi călări. Curtea garei era plină de un public imens. Pe peron așteptau sosirea Suveranului episcopul Serafim de Kiew, nobilii Basarabiei, ofițeri superiori, demnitari din tinutul Basarabiei primarul din Reni, comandantul de jandarmi și dd. Risticii ministru Serbiei în București, d. Contraamiral Eustațiu, trimisul M. Sale regelui Carol, însoțit de d. locotenentul Diniescu aghiotantul d-sale, de d. căpitan Georgescu comandantul lactului »Grivița«, d. Al. Gussi prefectul județului trimisul guvernului român.

La orele 5 fix trenul regal s'a oprit în gară. Imediat s'a urcat sus d. Ristici și cu episcopul de Kiew, având evanghelia cu dânsul.

După un scurt interval guvernatorul Basarabiei, care însoțea pe Regele Serbiei în călătorie, a invitat în vagon pe d. Contra-amiral Eustațiu și pe

Numai trebuie să vă comandați mobile din Budapesta pentru că dela **Székely și Réti** fabricanți de mobile în **Marosvásárhely**, se capătă **garnitură întregă din lemn masiv pentru aranjarea dormitoarelor** și constă din: 2 dulapuri, 2 paturi, 2 dulapuri de noapte cu marmoră, 1 spălător cu marmoră și cu oglindă pentru suma de **360 coroane**. Tot aceeași cu toalete în 3 părți **400 coroane**.
 Mare economisire în spese de transport, pentru că întreaga garnitură se expediază franco conform tocmelii separate, în oricare parte a Ardealului. În provincia la dormiță prezentăm în persoană bogata noastră colecție de mustre și servim cu prospecte și cu deseme. - Să fim atenți la firmă!

prefectul Gussl, cari în numele M. S. Regelui, și guvernului român, au prezentat salutări Suveranului Serbiei. Regele a răspuns în franțuzește, rugând pe demnitarul român să transmită salutările sale și calde mulțumiri pentru atențiunea ce i-au arătat. După aceasta Regele Petru, a coborât din vagon urmat de d-nii Pasici, prim ministru sârb, Milovanovici ministru de externe, precum și de o numeroasă suită.

Primarul Renilor și alți 6 primari au prezentat tradiționala pâine cu sare. Apoi s'au făcut prezentările persoanelor prezente, cu care Regele Petru s'a întreținut câte puțin. După aceasta Suveranul Serbiei, a luat loc în trăsură și a pornit spre gară precedat de un cordon de jandarmi și numeroase trăsuri în care urmau ceilalți demnitari și persoanele marcante.

La debarcader corurile școalelor cari erau prezente, au intonat imnul și mulțimea a lzsucnit în urale.

Regele Serbiei s'a întreținut puțin cu elevii și funcționarii dela vamă și apoi urmat de toți s'a urcat în vaporul rusesc »Rus« care avea pe cârlag drapelul regal sârb.

Pe vapor Regele a făcut cerc cu toți cei prezenți și înainte ca d-nii Contraamiral Eustațiu și prefect Gussl să-și ia rămas bun i-a rugat din nou să prezinte mulțumirile sale Regelui nostru și guvernului. D. ministru Milovanovici s'a întreținut multă vreme cu d. prefect Gussl interesându-se de sănătatea dlui prim-ministru I. Brătianu, cu care se cunoaște personal.

La orele 6 jum. vaporul »Rus« a ridicat ancora urmând cursul.

Înainte să mergea vedeta »Valter Mărăceanu«, iar după vapor urma iachtul amiral și iachtul comisiei Europene. În cel dintâi se aflau d. contra amiral Eustațiu, d. prefect Gussl, d. director Nicolini, iar pe cel de al doilea d. consul general rus Karamizev și consulul general turc.

La orele 8 vaporul a intrat în portul Galați unde a fost întâmpinat de fluerăturile tuturor vapoarelor aflătoare în port.

Agenția rusă era iluminată a giorno, deasemenea era iluminat și iachtul nostru regal.

În port se afla o mulțime numeroasă, care aștepta trecerea suveranului sârb.

D. Ristic ministru Serbiei la București a fost invitat de suveranul său să-l însoțească până la Samovit. La T.-Măgurele suveranul sârb va fi întâmpinat de canoniera »Bistrița« care a plecat astăzi dimineața acolo, pe bordul căreia se află d. general Zoffu și d. prefect al județului respectiv, pentru a întâmpina pe suveranul Serbiei.

Suveranul sârb purta uniformă militară de geniu și arăta foarte obosit.

Vineri de dimineață, la orele 11 și 5 minute, vaporul »Russ« pe care se afla regele Petru al Serbiei a trecut prin fața portului Oltenița.

Vaporul s'a oprit în dreptul Turtucaeii fără să acosteze.

Iachtul regal a sosit la Turnu-Măgurele Vineri seara la orele 5 și 50.

Regele Serbiei a fost salutat la intrarea în port frumos pavoasat, în numele guvernului, de d. larka, prefectul județului Teleorman, precum și de vasele ce au fost trimise în acest port.

Vaporul »Russ« și-a continuat apoi drumul spre Samoit.

Concertul Cella Delavrancea în Sibiu va avea loc în 6 și nu în 7 Aprilie n. cum se publicase întâi din greșală.

x **Mijloacele purgative măiestrite sânt vătmătoare drept aceia treblesc încunjurate! Apa amară naturală »Franz Iosef« este o apă minerală plăcută și foarte ușoară. Dintre toate apele minerale existente are cel mai bun efect, pentru că vindecă chiar și cea mai supărătoare încheiere de scaun, fără orice urmări rele. Medicii o recomandă și celor ce suferă de reumă și dodregă. — Soluție zilnică: dimineața pe nemâncate, să se ia $\frac{1}{2}$ pahar.**

x Pentru 60 de fileri, poți pregăti ușor acasă 2 litri licheruri Alasch sau Anisette, Benedictin, Charreuse, Curacao, Persecă, Pară imperială, Chimin, Cafea,

Rosa, Vanilie, Silvoriu, Rachiul de drojii și Rom. 10 doze în preț de 6 coroane, cu modul de pregătire expediază franco. Budget Frigyes, farmacist în Cluj-Kolozsvár.

x Atragem atențiunea oa. inteligență ardeleană, ca să nu-și deie gulerile, manșetele și albiturile spre spălare sau curățire negustorilor sau agenților ci dacă voiesc să aibă albituri albe ca zăpada și călcate licioase, apoi să le trimită de-a dreptul celei mai renumite fabrice din țară de spălat cu aburi a lui Nagy Károly din Cluj, Malom utca 4, care comanda în suma de 10 coroane le retrimite franco, pe lângă serviciu couștiincios.

ECONOMIE.

Plata grânelor din Aradul-Nou

2 April 1910.

S'a vândut azi:

grâu 2--300 mm.	12.50— 12.70
orz mm.	6.10— —
ovăz mm.	6.70 —
secară mm.	8.10— —
păpușoi 200 mm.	5.60— 5.65

Prețurile sânt socotite în coroane și după 50 kg

BIBLIOGRAFII.

La Librăria »Tribunei« se află de vânzare:

»Viforul«, dramă în 4 acte de B. Delavrancea Cor. 2.50 plus 20 fil. porto.

Povestiri alese de Ion Dragoslav Cor. 0.55 plus 10 fil. porto.

Viata românească revistă lunară de sub direcția d-lor C. Stere și dr. I. Cantacuzino a apărut cu următorul sumar: (N-rul 2).

A Philippide, Un specialist român la Lipsca. N. Beldiceanu, Doina dragostelor, Doina dorului, Amintiri, Dor de moarte (versuri). I. Agârbiceanu, Viscolul. Maria Cunțan, Copii săraci (versuri), Dr. Const. Georgescu-Severin, Aplicarea legii învoelilor agricole (munca la tarla). Cincinat Pavelescu, Revolta omului (versuri). N. N. Beldiceanu, Puiul. P. P., Visul unui slav (versuri după Longfellow). D. A. Nanu, Amurgul veacurilor (versuri — Inceputul din Rola A. de Musset). M. Sadoveanu, Apa morților (sfârșit). Raul Stavri, Pastel. — La mormântul mamei (versuri). C. Hoiescu, Organizația comerțului mondial al petrolului. Octavian Goga, Înimă, (versuri) I. G. Duca, Cronica externă (Situația în Orient). N. D. Cocea, Cronica teatrală, Gh. Topârceanu, Cronica veselă (Geografie: Focșani, Mîlcov, Cotnari), Gt., Scrisori din Bucovina. Știri culturale, Știri politice, Comemorarea lui Ion Creangă, Sărbătorirea lui Titu Maioresu, Un țaran conferențiar ambulant prin satele periclitate de sclavism. Rezultatele noiei legi comunale. Dr. Onisifor Ghibu, Scrisori din Ardeal. (Școlile secundare din Ungaria, Liceele românești. O necesitate națională imperativă: liceul din Brad). P. Nicanor & Co. Miscellanea. Eugeniu Carada, Pentru contemporani și pentru posteritate. Pentru d. G. Panu, Recenzii, Revista Revistelor. Bibliografic. Prețul 2 lei.

Din Colecțiunea de predici a profesorilor Dr. T. Tarnavski și Dr. Voiutski a apărut tomul II. Acest tom cuprinde 62 predici (323 pag.) începând cu Dumineca II după Rusalii și sfârșind cu Dumineca XVI după Rusalii (pentru fiecare Duminecă câte 4-5 predici). Se avizează deci tați cei interesați, că tomul II, se va trimite numai aceluia, cari vor fi achitat prețul lui anticipativ. Totodată se aduce la cunoștință, că din tomul II, numai puține exemplare se mai află. Prețul opului întreg (3 tomuri) e de 18 cor., plus câte 30 fil. de fiecare tom pentru porto (pentru România Lei 21., plus câte 90 bani pentru porto de fiecare tom). Opul se poate procura numai la dl Dr. Dimitrie Cioloca, profesor de teologie în Caransebeș.

Poșta Redacției.

Un românș. Mi-se pare că ești
Cu salutări naționale!

Unul din public (Reghin). Nu ești nici o poezie, nici cel din urmă care spune lucrurile, dem însă că prin publicarea articolului, oricât ar fi scris, nu facem serviciu nici societății, nici cari aveți dorul de-a vedea în fruntea societății, cu simpatii mai generale și aptitudinile. E mai bine dacă vă adresați în chestia aceasta și apoi, dacă nu vă mulțumește soluția adunării generale.

De altminteri îți mulțumim pentru interesul și te rugăm să ne mai comunici știri din acele

Aluniță. Ne scrii: »Acum am terminat o teatrală (comedie) în 3 acte și nu știu ce să fac. Nu mi-ai putea da un sfat unde aș putea-o trimite o poezie trimite în multe locuri... ori-care alt ziar.

Dr. I. H. (R.) Răspuns primit în scrisoare. Nicu. Poeziile trimise le-am luat »supt crăci« a constata, precum dorești d-ta, dacă vin sau în contact cu regulile literaturii. Incepem cu »Sigh

»Toate ce-au fost mai înainte
Erau numai vorbe dulci,
Căci la nim' nu-i vinea'n minte
Că-i amor între doi prunci! (I)

Dar amorul se desvoaltă
Și în prunci, însă treptat (I)
Pân ce se trezesc odată
Că amori-i — sigilat!

Poezia aceasta n'a venit în contact cu literaturii — pe semne fiindcă s'a sigilat înainte ar fi putut veni. În Numai doina cânti:

»Dac'ar fi mândra aproape
Să o văd în zi și noapte
Ași doina de bucurie
Ași doina de veschie!

Noi am fi scris »ași doini«. Chestie de gura cunoștință de limbă.

Sântem convinși că spui adevărul când ne scrii în felul acestor poezii mai poți produce în 40 și dacă te îmbărbătam, atunci în timpul, liber, te vei încerca și mai pe departe cu poezii. Doamne păzește să te îmbărbătam...

M. V. T. (Electric) Viforul e al electricității tehnice. Să nu te îngrijască, deci, viitorul. Adăunăm, la »Technikom — Mitweida, Sachse« poți fi primit și fără terminarea alor 8 clase.

V. P. (Br.) În sistemul nostru solar, mai aproape e Mercur, apoi urmează Venus, Pământul, Planetele (peste 600), Iupiter, Saturn, Uranus și Departarea lui Mercur de Soare e 57.5 milioane de km. a Pământului 148.6 milioane de km. și alui Neptun 4.5 miliarde de km. Diametrul Pământului e de 12.744 km., iar al Soarelui 1,386,690 km.

E-a. »Luceafărul« — Sibiu (Nagyszében, Sch.) Apare de două ori pe lună cu numeroase ilustrații. Abonamentul 12 cor. pe 1 an.

A. M. »Cântecul« are două strofe, cele dela care nu le înțelegem cum n'am înțeles nici celelalte (inceput). ... Ea se spovedește lumii și ținuând un crin, se ouminecă din poezie. D-ta îi zici vintul

»Tiptil atunci te furia
La fereastra cu zăbrele,
Fur-i sfinta împărtașanie
Să mă ispășesc de rele.

Vestmintat cu bura lunii,
Pe dulci unde de caval,
Adu-mi tot polenul din crin
Să-mi treacă dorul val cu val!

Și dorul de-a mai scrie poezii.

Anunț.

Să caută

Un tânăr

cu praxă bună pentru cancelaria rială din Reho (u. p. Szászsebes) cu 1910, pe lângă condițiuni favorabile. Max. Grecu, notar.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu »Tribuna« institut tipografic, Nichin și

Fotografierile cu electricitate a lui

DAJKOVITS

Pe timp înourat și întunecos sânt cele mai acomodate.

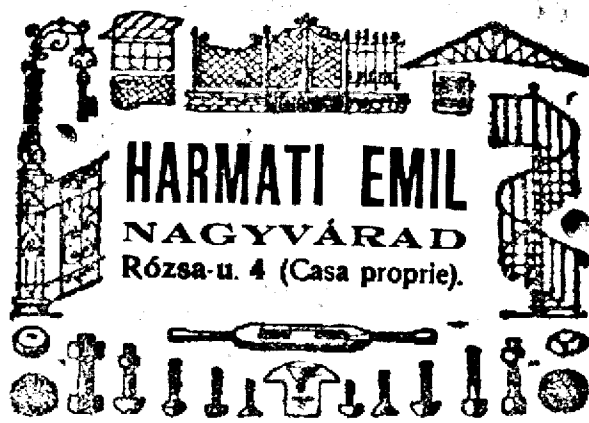
== »Saspalota« în Oradea-mare — Nagyvárad.

Villa „Danilă Valușescu“
Herkulesfürdő — Băile Erculane

Edificiu nou uscat, în fața soarelui.
Aranjament modern pentru familia și persoane particulare.
Serviciu prompt.
Prețuri moderate.

Atelier de lăcățarie și tescuit, fierărie etc.

HARMATI EMIL
NAGYVÁRAD
Rózsa-u. 4 (Casa proprie).

Pregătește tot felul de lucrări cu fier pentru zidiri și lucrări de lăcățarie și anume: ventilatoare patentate la ferestri, închizători, parasoale, porți cu gratii

patentate ce se pot constrânge și întoarce în laturi, șaluzine de scânduriță sist Esslingen, șaluzine de oțel și pânză, pregătitor specialist de vetre de fier, vâlăle pentru adăpatul porcelor și a vitelor, apeduct și lucrări de instalație electrică.
Telefon nr. 355.
Serviciu prompt.

Succesorul lui **DERNER GYÖRGY**
RÓTH JÁNOS
BRAȘOV—BRASSÓ, Felső-uj-u. Nr. 28.

Se recomandă ca lăcătar—mașinist, întreprinzător în toate afacerile de lăcățarie la edificii și alte întreprinderi. Pregătește pieptene pentru pieptenarea lânii și a caierelor, precum și toate mașinăriile pentru torsul și dăpănatul lânii. Mai departe reparază mașinerii de moară și le ajustează cu olopoțele electrice.
Organizație solidă, promptă și pe lângă prețurile cele mai moderate.

RICHTER și ZEPENEU
pietrari

BISERICA-ALBĂ Szászka-ut 112. — **VÂRȘET** — Ferencz József-tér 23

Recomandăm on. public din Vârșet și jur cele mai moderne
monumente mormântale
de granit negru suedian, sienit, labrador, marmură albă de Ruschița, tra-chit pentru cripte și pentru tot felul de zidiri.
Liferăm din piatră proprie tot felul de lucrări de branșă piatrăriei. Depozit de pietri de hotară.

Telefon 58. Cine dorește să-și procure Telefon 58.

TIGLE

din peatră de nisip de var
calitatea cea mai bună, tare și durabilă, să ceară
explicări dela **filiala din Arad** a
primei fabrici de țigle și stingătoare de var
din Perjámos.

Cancelaria și fabrica în **Arad, Óvár-tér.**
Cu stimă:
RÖSER MIHÁLY és Társai.

HERKULES MOTORVALLALAT
BUDAPEST, V. YACI-UT 30.

ELISMERT LEGHIRESEBB
CSÉPLŐHÉSZLETEK
TELJES JÓTÁLÁSSAL
ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELSŐRENDŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LÓERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

Magazie de articlii pentru biserici și preoți.

GEORGE JANGOVICI — ARAD,
Forray-utca Nrul 2.

Aduc la cunoștința onoratului public că au sosit
noutățile de primăvară
în stofe, mătăsuri, delainuri, zetyruri,
cretoane, batisturi și multe alte articole
cari nu se pot toate înșira.

Cea mai bogată magazie în articlii pentru sfintele biserici și preoți

Ciorapi împletii în temniță.

NOXIN

cea mai
bună cremă
de ghete

cu cheia
patentată

Se poate căpăta în toate prăvăliile mai bune

The „Noxin” Co.

Londra :
E. C. 57 Chiswell
Street.

Viena: XVIII/1
Willy Weingärtner
Semper Strasse 13
Telefon 22149.

Paris:
125 Rue Montmartre

Budapesta:
Brüder Hochinger

S'au ieftinit cărbunii.

Care de acum își câștigă
sau abonează cărbuni și
cochs pentru iarnă, eco-
nomisește 25%!

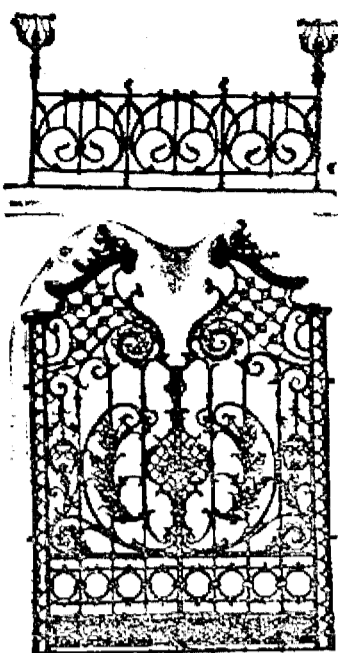
100 Klgr. cochs de fa-
brică de gaz cor. 4.60.
100 Klgr. cărbuni de
piatră salon de Prusia
cor. 4.60.

100 Klgr. cărbuni de
piatră salon de Jil c. 4.—.
100 Klgr. cărbuni de
lemn fără praf cor. 6.—.
100 Klgr. de cărbuni
pentru fauri cor. 4.60.

Róth József mare neguțător
de cărbuni

Arad, Eötvös-u. 3.
Nr. Telefonul 63.

Pentru fabrică, mori precum și pentru
trierat expediez cărbunii de Prusia de
calitate cea mai bună.

Schimb de local.

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că
atelierul meu de lăcătărie artistică
și pentru edifici se află începând cu 1 Martie în
local din strada Bachgasse Nr. 11.

Prin introducerea uzinei electrice și a mașinilor ajutate
sunt în plăcuta poziție de a putea satisface și celor mai
cereri, oferindu mi serviciile pentru toate lucrările de
tărie, edifici, instalații de apaducte și latrine, pe
și orice lucrări și reparaturi ce cad în această branșă.

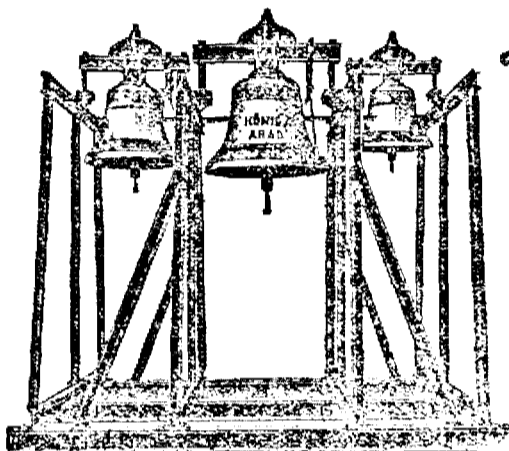
VICTOR DRODTLOF
lăcătar,

Sibiu—Nagyszeben—Hermannstadt, Bachgasse Nr.
Ingrădiri de vile, biserici, etc. — Cele mai bune accesorii pe
incalzit. — Ferești de fier și oțel pentru fabrici, magazii
pivniți. — P oșpețe complete de prețuri și informații gra

Frideric Mönig

Arad, strada Rakoczi Nr. 11-28. Fondat la 1840.

Premiat la 1890 cu cea mai mare medalie de aur

turnătorie, fabrică
clopote și metal, a
jată pe motor de v
Cu garanție pe mai mulți ani și pe lângă cele ma
vorabile condiții de plătire — recomandă clopotele
cu patentă ces. și reg. invenție proprie, cari au avu
că față cu ori-ce alte clopote la turnarea unui și acce
tare și cu sunet adânc — se face o economie de 20—
la greutatea metalului. Recomandă totodată clopotele
ce se pot învărti și postamente de fer, prin a căror
bunțare clopotele se pot scuti de orepat chiar și cele
mari clopote se pot trage fără să se clătine turnul.
comandă apoi transformarea clopotelor vechi în con
de fer, ce se poate învărti cum și turnarea din nou
potolilor vechi, sau schimbarea lor cu clopote nou
lângă o suprasolvire neînsemnată.

Liste de prețuri și cu ilustrațiuni —
dorință se trimite gratis

OH! DOAMNE!

Mă 'nădușe afurisita
de tusa!

În contra tusei, răgușelei și flegmei s'a
dovedit de cel mai bun mijloc

Pastilele-Egger

cari nu strică apetitul și au un gust excelent.

— Prețul unei cutii 1.20 cor. —

— Cutie de probă 50 fileri. —

Depozit principal la:

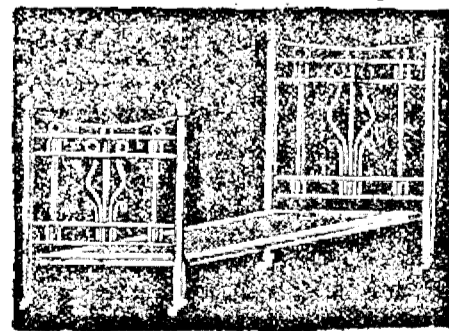
farmacia „**NADOR**” gyogytár
Budapest, VI., Váci-körut 17.

SĂ TRĂIASCĂ!

„Pastilele lui Egger
m'au vindecat îngrab

Se capătă la farmaciile: In Arad la : Berger Gyula, Földes Kelemen, Hajós Árpád, Krebsz Géza,
Kárpáti János, Ring Lajos, Rozsnyay Máttyás, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán, Vojtek és Weisz drogerie.
In Gyorok la : Masznyik Dániel. — M.-Pécska : Adler Gy. Lajos. — Ó-Pécska : Ioan Roxin. —
Símánd : Csiky Lukács. — Síkszon : Füredi Ede örök.

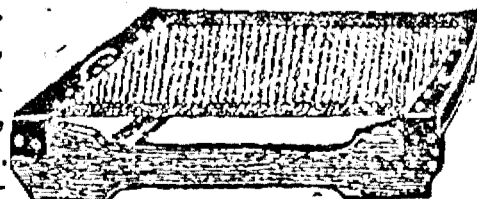
Első Nagyvárad vas- és rézbutorgya

(Prima fabrică de mobile de fer și aramă
Oradea-mare—Nagyvárad.

Str. Szacsvey Nr. 17, și Str. Kapuczinus Nr.

Pregătește tot soiul de mobile de fer și aramă
dela cele mai simple până la cele mai pompoase
— Mai departe impletituri de sîrmă pentr

paturi brevetate și disinfectate, pe lângă
prețurile cele mai favorabile. Apoi pregătesc,
modele engleze camere de dormit din
aramă, cari nici când nu trebuiesc curățite,
fiindcă-și susțin în permanență luciul original.
— Specialități de platină și bronz veritabile franceze.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNE SUMARA

1909 7 Martie.	ACTIV	1910. 27 Februarie. 6 Martie.
126224215	88638308 Reserva metalică Aur 91522741	129579091
1307215	37585907 " Trate Aur 37814400	129337141
50816750	Argint și diverse monete	1288703
11582100	Portofoliu Român și Străin	1403460
16020219	(*) Impr. pe ef. publice 10489800	65375574
11999924	" " " " in cont cor. 16318067	69848285
15206433	Efectele Capital. Social	27531200
3187121	Efectele fondului de rezervă	26807867
5971359	" " " " amortisarea imob. și material	11999924
704337	Imobili	14925995
386332	Mobilier și Mașini de Imprimerie	14925995
104210544	Cheltueli de Administrațiune	3134621
—	Depozite libere	3134621
29582490	" " & provisoriu	5999766
17320542	Conturi de valori	5999808
394609581	Conturi diverse, Sold.	709477
12000000		709753
26380304		390451
3863598		10782976
247400050		107599510
—		—
755085		39197671
104210544		4392103
—		9059641
—		—
394609581		417021874
		416084732
		12000000
		12000000
		28087792
		28087792
		4120826
		4120826
		264322600
		261309160
		—
		—
		66896
		738175
		10782976
		107599510
		—
		—
		—
		2229269
		417021874
		41684732

Scomptul 5/0. *) Dobânda 5 1/2/0.

Kneffel Károly és Fia

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. public, că mi-am mutat

marele magazin de cărbuni,
din palatul de pe Andrassy-tér nr. 4, pe
Boros Béni-tér nr. 2.

Apropiindu-se sezonul de încălzit, stăm la dispoziția p. t. public cu cărbuni veritabili în ori-ce cantitate, transportați acasă, și primește angajament pe întregul sezon la ce se primesc prenotări.

Comandele se pot face în persoană, prin corespondență sau prin Telefon nr. 139, la firma :

Kneffel Károly és Fia

mare comerciant de cărbuni
Arad, Boros Béni-tér nr. 2!
(Cassa Kneffel).

Pomi de vânzare:

mai multe soiuri excelente de toamnă și primă ară de 2—3—4 ani.

Brazi,
Tufe decorative și
Plante decorative
iernatice,
de diferite soiuri etc.
10.000 bucăți de
trandafiri,
de 1, 2, și 3 ani, cu
trunchiu nalt.

130 bucăți
„Musa Ensete“
de 3 ani, bucată cu
6—8—10 coroane.
18.000 bucăți
trandafiri
(rugi)
soiurile cele mai bune,
cu trunchiu nalt.

In prăvălia mea de flori
(MÁTYÁS KIRÁLY-TÉR)
se pot căpăta buchete și coroane ocazionale foarte frumoase cu prețuri ieftine.

Catalog de prețuri la dorință se trimite gratis și franco.

Farkas Antal,

mare stabiliment comercial și grădinărie

Cluj—Kolozsvár, Téglás-u Nr. 15—16.

Halmai József, fost adjunt la notarul public
regesc din Borosineu, și
Strausz Gyula, fost ofțiant de bancă. —

Cancelaria Inregistrată

Halmai și Strausz,

pentru mijlocirea împrumuturilor de bani,
vinderea și cumpărarea de averi mobile și imobile.
Agentura principală a inst. de asigurare „Phoenix“.

Mijlocește: împrumuturi ipotecare (pe
intabulare) și amortizaționale (pe mai mulți ani).

Se angajează: pentru răscumpărarea (con-
vertarea) de împrumuturi ipotecare, dela
precente mai mari la mai mici.

Mijlocește: cumpărarea, vinderea, schim-
barea și esarendarea de averi mai mari
pământuri, etc).

Primește: manipularea (conducerea) case-
lor de închiriat pe lângă remunerațiuni cât
se poate de minimale.

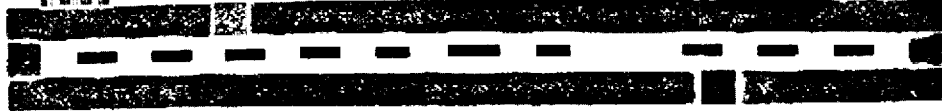
Mijlocește: vinderea, cumpărarea și schim-
barea de căși particulare, căși de închiriat și vii.

Primește: parcelarea și colonizarea ave-
rilor imobile (pământuri).

Telefon Nr. 726. Adresa telegrafică: Halmaistrausz.
Correspondență se poate face și în limba română.

Arad, (str. bisericii) Weitzer János-u. Nr. 9,
în partetul edificiului nou a școlii de fete.

Cu deosebită stimă: **Halmai și Strausz.**

Nr. Telefonului 275. — Nr. Telefonului 275.

VAS és Tsa

ARAD, piața Boros Béni nr. 6.

Iși recomandă

materialul de edificat

prima calitate, atât var măcinat și în bucăți, cât și gips de Köbánya. — Depozit permanent de orice soi de țiglă, cărămida presată și împletituri de trestie pentru tencuit tot felul de articoli din ciment; ca canale, plăci, ghișele de fântâni etc. etc.

Se angajază cu

parchetarea clădirilor

vechi și noi

pe lângă prețurile cele mai convenabile.

Prima fabrică ardeleană de calapode pentru pantofari și cizmari a lui

GEORGE UHRIN, Brassó

Korház-utca 66.

Se recomandă în atențiunea tuturor pantofarilor, cizmarilor și comercianților ca pregătiți or de cele mai bune și solide calapode din lemn uscat și foarte trainic, după toate modelele în formă frumoasă; nu altcun și pentru picioare bolnave. La comanda

din provincie să se alăture un pantof ori o cizmă.

Comandele din provincie se execută foarte grabnic. —

Am onoare a atrage atenția p. t. public asupra prăvăliei de croitorie pentru domni

Inokai Tóth Lajos,

conducător șef Vass János, iunior, cea mai veche prăvălie în branșa aceasta, asortată cu cele mai frumoase și variate stoffe, fabricate engleze și franceze.

Se efectuează comenzi pe lângă prețuri convenabile în cea mai splendidă execuție, din stoffele cele mai bune.

Reputația prăvăliei mele fondată în 1879 e cea mai eclară și garantă pentru a putea satisface și cele mai rafinate gusturi.

La dorința specială a p. t. clienților se vor pune la dispoziție colecții de modele, eventual reprezentantul firmei se va înființa în persoană la cei interesați, atât în loc, cât și în provincie.

Cu deosebită stimă:

Inokai Tóth Lajos, croitor,
Arad, Palatul Neumann, Piața Andrassy nr. 25.

IGNA DEMIAN

coloratură de haine, curățitorie chimică, și mașină cu aburi de spălat rufe albe în

UJ-SZENT-ANNA.

Colorez (văpesc) și curăț chimic: tot felul de vestimente bărbătești, femeiești și copilărești, pardesii și paltoane, în întregime fără nici o desfacere, stoffe pentru mobile, perdele, dantele, broderii, mănuși, borangi-curii etc. În rufăria mea, ajustată bogat, se spală curat ca zăpada, fără materii mistuitoare, în deosebi gulere și manșete, cămăși bărbătești, etc., cari prin mașinile mele de călcat ajung la un luciu încât nu se pot deosebi de cele mai noi. — Comandele cu posta se expediază punctual și cu acuratețe.

Filiala în Arad, la

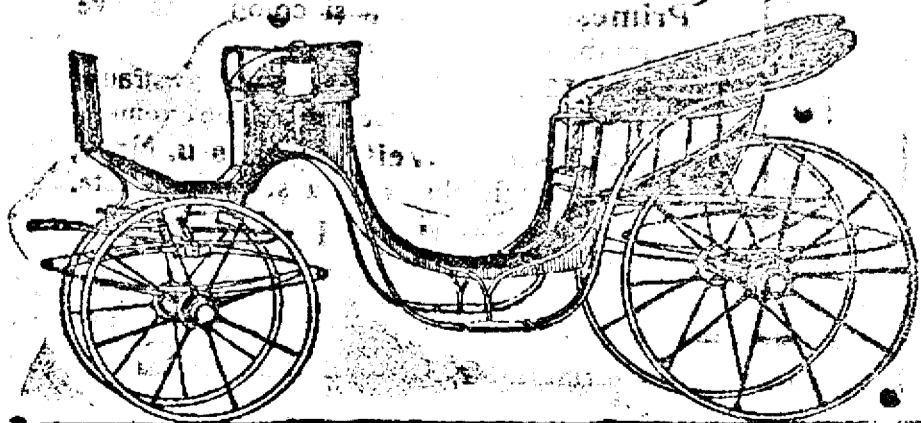
Iosif Ștefan, pe piața Tököly.

(în casa bisericii române).

Szabó Testv. și Kleiber

atelier pentru
fabricarea
- trăsurilor -

ARAD, strada
Kápolna Nr. 26
(vis-à-vis de cazarma pomp.)

Avem onoare a face cunoscut on. public din Arad și jur, că am deschis un atelier pentru pregătirea trăsurilor, conform cerințelor moderne de azi.

Bazați și pe experiențe îndelungate câștigate în cele mai renumite fabrici de trăsuri din țară promitem, că în atelierul nostru se pregătesc exclusiv numai lucrări de primul rang. Primim tot felul de lucrări și reparări cu specialitate de branșa aceasta: trăsuri cu tot felul de coarde și fără coarde; precum și pregătirea și legarea cu fier a tot felul de instrumente economice, lucruri etc. Trăsuri vechi le schimbăm. Ținem în magazin cele mai noi și moderne trăsuri. — Rugând binevoitorul sprijin al on. public, suntem cu stimă

Szabó Testvérek și Kleiber
fabricanți de trăsuri.

ANUNȚ.

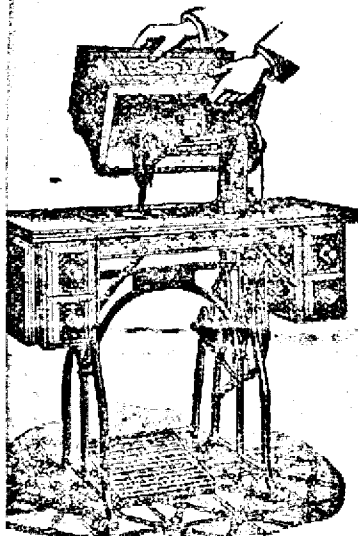
La proprietarul Ioan Popescu în Gyarád se află de vânzare în cant mare și mic:

vin vechiu și nou Măderat.

1000 m. emne de foc!

tuci crepați în bucăți se află de vânzare. Prețul până la 100 m. costă 10 Cor. 1 m. de la 100 m. în sus 3 Cor. m. Transportul suportă cumpărătorul. Cumpărătorii să se adreseze lui **Efrem Trif, Pécska Nr. 1267.** (Comit. Arad).

mai veche prăvălie de mașini de cusut și biciclete din Ungaria-de-sud.

Distins în Timișoara la anul 1891 cu marea medalie de argint.

Fondat în 1880.

Reinhold ZOLLER

meșteru mecanic

FEHÉRTÉMPLOM

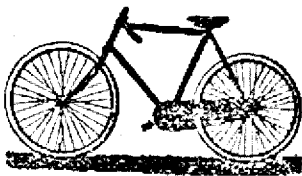
Schillergasse 8. lângă „Burg“.

Iși recomandă în public dir

și provincie marele său atelier mecanic unde se repară tot felul de mașini de cusut și biciclete. Ține în depozit tot felul de gramofone și plăci.

În depozit cele mai bune biciclete noi, mașini de cusut și obiecte de casă din industrie, așa d. c. și singurătatea de mașini și biciclete.

Prețuri moderate Serviciu prompt.

Premiat cu medalia cea mare la exp. miltionară din Bpesta în 1896.

Turnătoria de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alui
ANTONIU NOVOTNY - TIMIȘOARA - FABRIC.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lăture fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul întregitate cu deosebire de dânsul întregitate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sîrce stătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut ca — și spre turnarea de toace de metal. Prețuri-aurante ilustrate gratis.

In atențiunea damelor!

**S'a isprăvit cu fața urâtă!
Alfia americană contra petelor.**

Este cel mai bun, dur și nestricăcios remediu contra petelor, a phitiridisului și a tuturor necurățiilor din față. Este singurul remediu nelutecut încă, recomandat de mai multe celebrități medicale, pentru curățirea de peie, phitiridis și ephelides. În străinătate se expoartă en-gros.

Un borcan costă 2 cor. și porto postal 20 fileri.

Se găsește exclusiv la inventator și fabricant: **Molnár János** — Farmacie la Duhul Sfânt în — Szombathely, Főter 42 Tr.

Telefon 184.

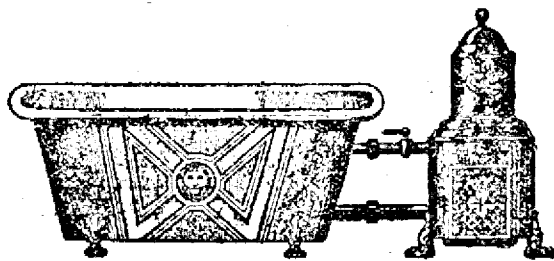
Premiat de mai multe-ori.

Telefon 184.

CARL PIFFL

Prima fabrică de obiecte de metal
Timișoara-Elisabetin. — Temesvár-Erzsébetváros. — Hunyadi-u. nr. 14.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichigierie și anume: vane de scaldat, de sezut și pentru copii, — scaune pentru scaldat încălzitoare și vane

de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu) Lăzi pentru lemne și pentru carbuni și alte obiecte de metal: precum ciubere, ulcioare și căni. Catalog de prețuri la dorință gratuit.

Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei și cu numele străzii, mărci și firme de ținc. Conduct pentru apă, aranjări pentru baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat „Temes“.

Acoperi de case și turnuri, globuri și cruci. — Ucenicii se primesc cu condițiuni foarte bune.

Dipl. de onoare Lovrin 1902.

Medalia de aur Timișoara 1891.

SZUBOTHA SANDOR

pregătitor de odăjdii și ajutori bisericești.
Întemeiat în 1883
Telefon pentru comit. și oraș 498.
Liferantul excel. Sale episcop Dessewffy din Cenad.

TIMIȘOARA-CETATE

în colțul străzii Lonovics și Jenő főherceg, vis-à-vis de hotelul «Hungaria».

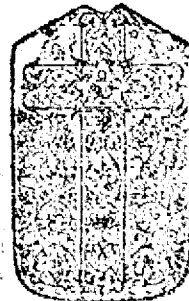
Recomandă magazinul său bogat în atențiunea binevoitoare atât a preșterii cât și a acelor, cari voesc să cumpere pentru biserică capele, sau societăți de înmormântare

odăjdii, steaguri, cruci, statue — sau altfel de ajusturi bisericești —

tot astfel marele său asortiment pentru materiale — necesare la formarea ajustărilor bisericești. —

Pentru liferările mele iau răspunderea.

— Servesc bucuros cu catalog ilustrat. —

Credit pe ipotecă, pe cambiu și pentru oficianți mijlocește

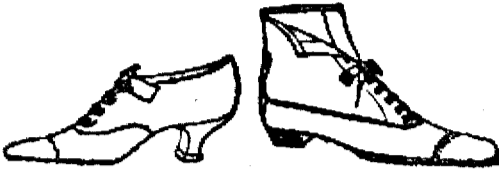
Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Fond. în a. 1887.

VASILIE BERCEANU**BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom,**
strada Târgului.Asortiment bogat de **ghete** pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghete de box americane pentru bărbați. - Șosoni și galosi etc.

Gamașe de piele pentru vânători. Toffelul de creme pentru ghete, precum și renumitul vax «Leonhardt Oellack» pentru ghete.

Marfă bună. Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Se garantează pentru fiecare păreche d-ghete.

Pentru fiecare lucru de mână se garantează.

FISCHER TESTVÉREK

fabricanți de țesături de sîrmă, împietituri de sîrmă pentru garduri, site și de coarde din sîrmă de oțel pentru paturi etc. etc. în

ARAD, calea József-főherczeg-ut nr. 8.

Fabrica: Strada Kossuth Lajos Nr. 45.

Telefon 557.

Recomandă în atențiunea on. public magazinul bogat în lucrări de

bransa aceasta,

cari se capătă cu prețuri ieftine de concurență. :

Catalog de prețuri la dorință se trimite gratuit și porto franco acasă.

Instalează:

IEUMINAȚIE ELECTRICĂ

parafușer pentru telefon și sonerie:

Mare magazin de lustre, lampe, fiile pentru luminatul cu acetilen, gaz și cu electricitate.

Instalațiile și comenzile din provincie se execută prompt și conștiințios.

DIAMANT FERENCZ,

instalator electrotecnic

Arad, Atzei Péter-u. Nr. 2. Telefon 595.

Dózsa János măiestru-cojocar în Nagyvárad, Zöld-fa Passage 9.

Se recomandă ca măiestru perfect întru prepararea tuturor articlilor aparținând acestei branșe precum: gulere preparative, gulere boa, manșoane (muff), și executare modernă și după cel mai elegant gust.

Blane și focuri de picior, etc.

Mai departe primește spre efectuare orice lucruri noi, cari aparțin acestei branșe, precum și tot felul de reparaturi, pe lângă prețurile cele mai avantajoase.

Vânzare de altoi de viță. Cine vrea să struguri frumoși și sănătoși să se adreseze cu încredere către **VITYÉ MIKLÓS** la firma de viță de vie condusă cu multă conștiință în— **Ös-Csanád,** (com. Torontál) unde se găsește cele mai variate altoaie de calitate I mă, soiuri de viță de vie pentru vin și struguri de conservat, precum și viță americană, netedă și cu rădăcini deasemenea se găsește vițe de rangul II

cu prețul cel mai ieftin. Soiuri pentru chioscuri. Preț curent trimitem gratis și franco. Dintre multele scrisori de recunoștință, publicăm una singură:

Tornaföld, (up. Szécsisziget, com. Zala) 1909 Sept. 30
Cele 300 de altoaie cu rădăcini comandate dela D-ta, au dat un rezultat foarte bun. Nici unul nu s'a uscat, ci au crescut așa de lungi că au trecut de un per de 2 m. și a trebuit să tai din ei; soiurile sunt distinxe. Voi recomanda bucuros din ele prietenilor și cunoscuților și te rog să mi trimiți un catalog privitor la soiuri și prețuri. Cu stimă Andrei Hajdu.**Voiești**să fi servit bine și pe plac, apoi paseri canari, papagai vorbitori, petroșeli, pești de aur, porumbi, găini de soi, păsuni, iepuri, câni de vânat și de lux, pisice de Angora, mămușe îmblânzite, colivii etc. aparate brute, să alegi și să cumperi numai dela vânzător a de paseri de aici, care de 10 ani se bucură de cel mai bun renume. Dacă le ai toate aceste, apoi și cel mai bun nutremant pentru paseri iarăși numai dela mine să-l cumperi. Numai în depozitul principal: **Zagreb, Mircovič, Marije Valerije ulica 10.** (Oda e separată pentru paseri: cântărețe).

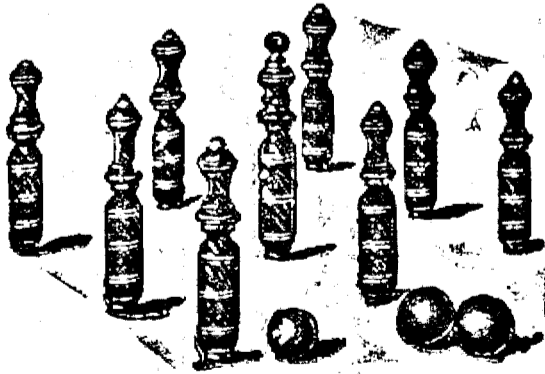
Eu vând numai exampare și mărfuri de prima calitate, mărfuri slabe și de puțin prețurici nu țin.

Premiat la Amsterdam, la Viena de donatori, Bruxela, Londra, Marsilia, Paris, Zagreb.

1000 epistole de reunoștință, preum și multe alte diplome. Expedez cu poșta garantând pentru marfă vie.

Trebitcher Sándor

strungar

— **PANCSOVA, Gizella-utca** —
vis-à-vis de hotelul KONILOVITS.

Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru butii, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare toffelul de articlii pentru fumători, ghergheturi pentru lucrul de mână etc. etc.

Serviciu prompt.

Obiecte admirabile.

— Prețuri ieftine. —

Botinele cele mai elegpentru serate și baluri, în sple variație de culori și execuție irepabilă; de asemenea **ghete americane** marca: «The Barry, Burt & Pachardt, King și Moco» **incălțăminte orthopedice**, Ca Engelhardt, le găsiți la marele ma — de specialitate a lui: —**WEINBERGER J****ARAD, Piața Andrássy**

pe lângă prețurile cele mai conve — și serviciul cel mai prompt

KLINGE ANTA

pictor bisericesc și de icoane să

Nagyvárad, Szent János-u.

Pregătește gratis tot felul de

nuri pentru iconostase și plafo

bisericești.

V. M. PANESCU

prăvălie de pălării, căciuli și articlii pentru soldați la

Biserica-albă-Fehértemplom,

Recomandă magazinul său gat asortat de

pălării

de plisă, moi, tari și în

felul de culori, căciuli

perziane și cilindri

precum și chipluri de unifor

și feluriți articlii pentru sold

CANARINI

Cele mai frumoase canari moderne de zina și la lumină. Cântăreță tină de 1 an 5, 6, 8, 10 fl. Renumitele rine Seifert și verzi dela 10 fl. h

Ouătoare 1, 2, 3 și după soi. Catalog prețuri despre pasări transmarin mușe și câini de

capătă înainte trimițând 20 fl. ajungerea comenzilor la loc în v garantează. — Comenzile se pot

DIÓSZEGHY és Tá
Oradea-mare-Nagyvárad
Cea mai mare prăvălie de animale din U

Tipografia și Librăria diecezană Caransebeș (Karánsebes).

AVIZ!

Cel mai mare deposit de requisite bisericești și anume:

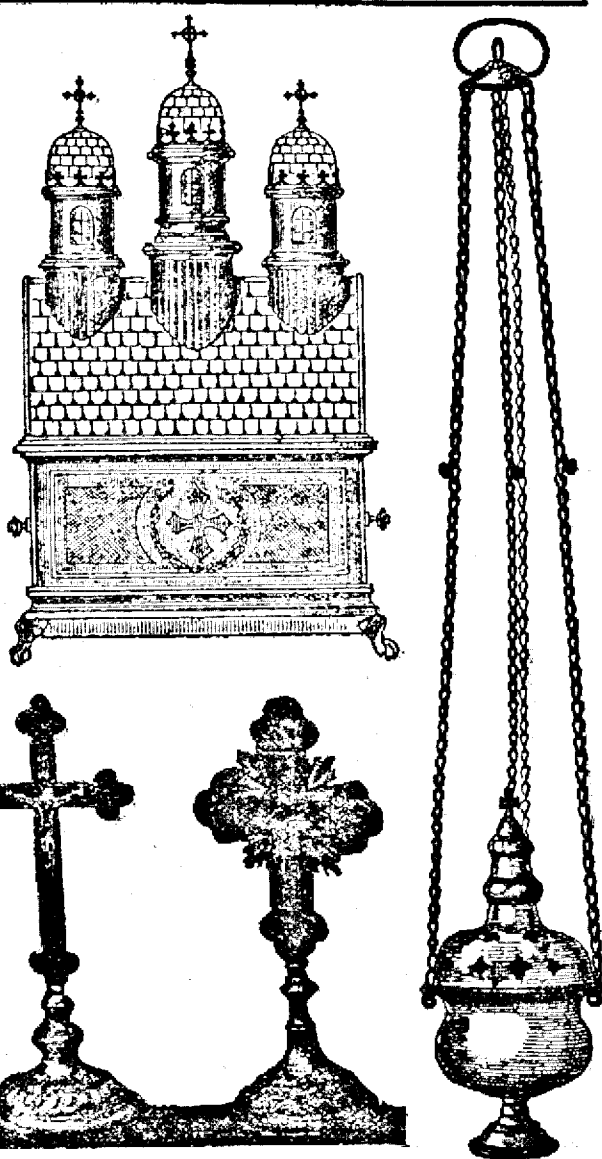
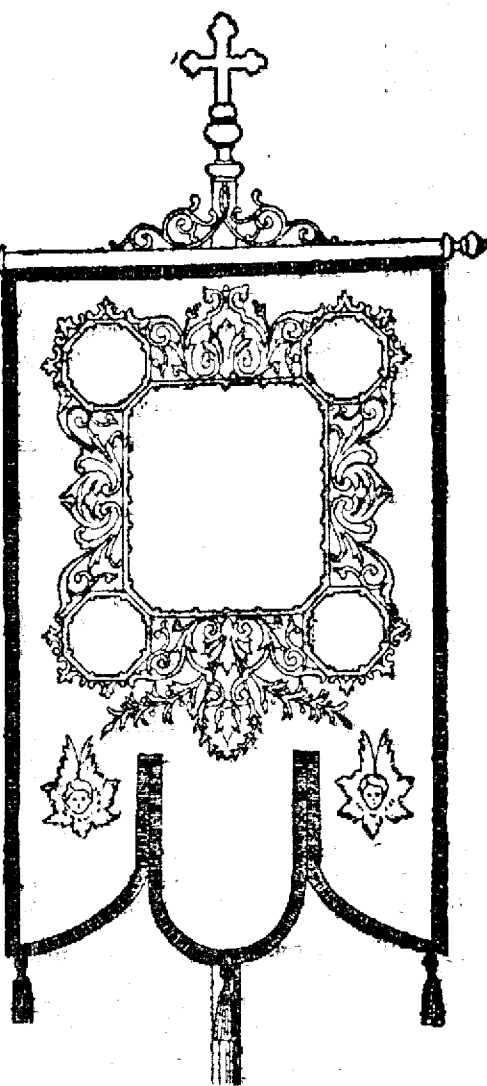
Baldachine steaguri (prapori), perdele pentru ușile altarului, tetrapoduri de lemn, măsaie pentru tetrapoduri, măsaie pentru sântul prestol, chivoturi de lemn și de argint de China, pocale pentru apă și vin, clopoțele pentru altar, discuri cu stea, vase pentru mir, litiere, lingurițe pentru sânta cuminecătură, copie, sfeșnice pentru 1, 2 și 3 lumini, sfeșnice pentru ministranți, potire de metal și de sticlă, coroane pentru canonice, cădelnițe, candelice mici și mari, cruci de metal și de lemn, mormântul Domnului pictat pe mătasă și pe damas de păr, icoane sante pictate pe pânză, prăznicare pictate pe tinichia și cu cadru de lemn aurit, ripizi de lemn pictate și aurite etc. etc.

Mai departe recomandăm On. public marele nostru asortiment de ornate preoțești complete cu prețul dela 80—1000 cor. făcute cu gust din materii dela fabricele cele mai renumite din Franca așa, că în acest ram putem concura cu ori-care atelier din țară.

Având comande enorme din toate diecezele noastre, rugăm onoratul public, ca să grăbească cu comanda obiectelor sfinte, ca să le putem efectua pe sfințele sărbători ale învierii.

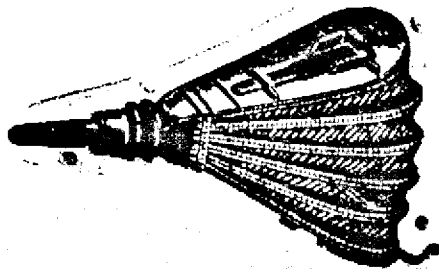
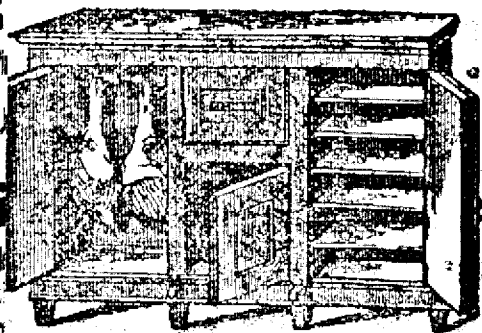
Observăm, că pentru baldachine, măsaie pentru prestol, tetrapod, perdele pentru ușile altarului, prapori etc. e de lipsă, ca comanda să se facă cu 2—3 săptămâni înainte, indicându-se totodată exact măsura acelor obiecte.

În fine rugăm, ca numele comandatorului și numele comunei sale cu poșta ultimă să fie scrise corect și legibil.

Seemann József,

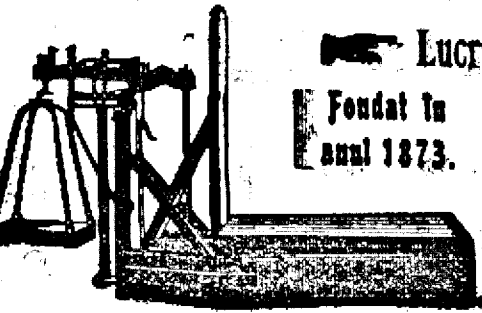
lăcătuș tehnic, fabricant de mobile de fier, soiu de suflat și dulapuri de gheață în Cluj (Kolozyvár) str. Malom nr. 20.

Recomandă hotelierilor, măcelarilor și în gospodăria casei dulapuri de gheață la 32 cor. până la 500 cor.

lăcătarilor și saurilor **soi de suflat** excelenți.

măcelarilor, morarilor, comercianților și domniilor **cântare** decimale și centimale și cântare-poduri în diferite mărimi.

Institutelor, spitalelor, cafenelelor și ospătărilor — tot felul de

mobile de fier.

Primește tot felul de lucrări de lăcătușerie ș. a. lucrări de fier pentru zidiri, porți de fier, îngrădire de morminte și vetre de fier din material excelent cu prețuri moderate.

Acei cari cer, cu provocare la ziarul „Tribuna”, primesc catalog de prețuri ilustrat gratis și porto franco.

Lucrul bun nu e scump.

Fondat în anul 1873.

STEFAN SLADECK UN FABRICĂ DE MOBILE VIRSET
strada Kudritzer No 44-46

: Cea mai renumită :
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare deposit de plane excelențe, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

Primul atelier ardelen aranjat cu putere electrică pentru scobirea pietrelor și fabrică de pietri monumentale

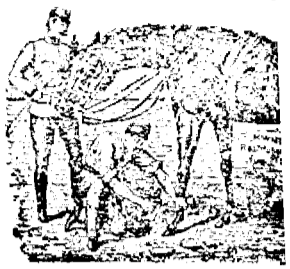
GERSTENBREIN TAMÁS és TÁRSA sculptor și măiestru piatrar.
Atelierul central al fabricii: **Kolozsvár, Dézsma-u. 21.**

Magazin de pietri monumentale, fabricate proprii din: marmoră, labrador, granit, steniț etc. Kolozsvár, Ferencz József út 25.
Cămară Centrală:
Nagyszeben, Fleischergasse 17.
Filiale: Déva, Nagyvárad.

Abonați și răspândiți TRIBUNA

Expoziția generală din Paris 1900 „Grand Prix”
Restitutions-Fluid de Kwizda:
este apă de spălat caii brevetată c-reg.
O sticlă costă 2 cor. și 80 fil. - De 40 de ani se folosește în stautele de curte și alergări, în grajdurile mai mari ale singuraticilor ca întăritor excelent, la înțepenirea mușchilor, etc. - La dresări are rezultat minunat, căci dă cailor putere, să biruie mai multă muncă. - Numai având breveta e veritabil Restitutions-Fluidul de Kwizda. - Se găsește în toate farmaciile și drogeriile. Catalog ilustrat gratis și fr. De
Franz Joh. Kwizda, farmacist, liferantul curții ces. reg. austro-române și reg. bulgare. Korneuburg bei

Piane și armonice.
In salonul de piane
F.A. Kauffmann
Sibiu, Gr. Ring 14

se țin piane numai dela firmele cele mai renumite
„Zeitler și Winkelmann”, Braunschweig.
F. Robert Reinhold, Viena. Belehradek, Viena.—
„Laubberger și Gloss”, Viena. Kotykiewicz, Viena.
A. Petrof, Königrätz-Viena. Estey-Organ, Londra.
Reparaturi speciale solide și garantate.

Să ne credeți
că este în interesul D-voastră,
dacă comandați — — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”
bătută odată se poate cosi ziua întreagă și deosece e făcută din
mant, coase rele sau moi nu se găsesc între ele. Pentru trănicile
bucăți garantăm.
75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de
Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- 2-20 2-40 2-60 cor. una se dă
Comandele se pot face prin trimis. banilor înainte sau pe lângă ram
Lengyel Testvérek magazin de
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

MOBILE BUN

cu prețuri favorabile
se găsesc în fabrica de mobile a lui

Reisz Miksa

Békéscsaba. în **Nagyvárad**
Sas-utca Nr. 7.